

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.1
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

pentru instruirea prin activități simulative la disciplina

„CONDUCEREA ȘI EXERCITAREA URMĂRIII PENALE”

(candidați la funcția de procuror)

AUTORI:

Tatiana VÎZDOGA

Doctor în drept, conferențiar universitar
Formator INJ

Dumitru OBADĂ,

Procuror în Procuratura Anticorupție,
detașat la Institutul Național al Justiției
Formator INJ

Octavian IACHIMOVSCI

Procuror în Procuratura Anticorupție,
detașat la Institutul Național al Justiției
Formator INJ

Maxim GROPA,

Procuror în Procuratura pentru Combaterea
Criminalității Organizate și
Cauze Speciale
Formator INJ

AVIZAT

Șef Direcție instruire și cercetare

Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Una dintre direcțiile principale a activității organelor procuraturii în contextul reformei judiciare și de drept în Republica Moldova este conducerea și efectuarea urmăririi penale. În mecanismul efectuării urmăririi penale de către organele de urmărire penală (Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal) procurorului îi revine rolul hotărâtor de a conduce personal activitatea de descoperire a infracțiunilor, în calitate de persoană cu funcție de răspundere cu o pregătire mai avansată în acest sens. Deși mecanismul urmăririi penale include un grup de subiecți cu atribuții diferite (ofițerul de urmărire penală, conducătorul organului de urmărire penală, procurorul și procurorul ierarhic superior), procurorului îi revine misiunea de bază și responsabilitatea privind legalitatea și operativitatea descoperirii infracțiunilor și acumulării probelor pentru trimiterea celor învinuiți în judecată. Pentru a conduce și a efectua urmărirea penală, activitate importantă pentru societate, sînt necesare capacități speciale, gnoseologice, praxiologice, manageriale și morale.

Disciplina „Conducerea și efectuarea urmăririi penale de către procuror” se bazează, tradițional, pe trei niveluri compartimentale: *cunoaștere*, *aplicare* și *integrare*, unde în prim-plan sînt plasate compartimentele aplicare și integrare. Viitorilor procurori, pentru a efectua o conducere eficientă a urmăririi penale, le vor fi cultivate deprinderi practice de a realiza personal acțiuni de urmărire penală, controale, de a verifica acte procedurale, de a formula indicații scrise, de a întocmi acte procedurale, de a aprecia oportunitatea efectuării unor acțiuni sau luării unor măsuri de constrîngere procesual penală, de a exercita atribuții prevăzute de lege.

Obiectivele și sarcinile-cheie a modulului simulativ pe segmentul „*Conducerea și exercitarea urmăririi penale*” constau în a desfășura un proces de instruire cu utilizarea în principal a unor activități de simulare care vor include: aprecierea caracterului probant al materialelor acumulate în cadrul procesului penal, pînă la pornirea urmăririi penale, în vedere determinării existenței sau inexistenței bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii, pornirea urmăririi penale, refuzul în pornirea urmăririi penale, asigurarea termenului rezonabil la investigarea cauzei, efectuarea procedurilor probatorii, aplicarea măsurilor de constrîngere și preventive, măsurilor asiguratorii, controlul activității organelor de urmărire penală și speciale de investigație, activitatea procesuală desfășurată cu persoana acuzată, aprecierea probelor și determinarea admisibilității lor, controlul investigațiilor pornite în vederea căutării învinuitului, terminarea urmăririi penale, întocmirea rechizitoriului și remiterea cauzei penale în instanța de judecată. Toată activitatea desfășurată pe durata cursului de instruire își va găsi materializare în actele procedurale de constatare și de dispoziție emiterea cărora sunt de competența procurorului în cadrul procesului penal, care vor fi întocmite de către audienții cursului de formare.

Curriculum-ul și scenariile în baza cărora se vor petrece activitățile simulative sunt elaborate în baza legislației procesual penale în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare, fapt care va permite viitorilor procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințele teoretice cu abilități practice.

II. COMPETENȚE

Pe durata cursului de instruire audientul va obține următoarele competențe:

- să evalueze materialele de urmărire penală prezentate de ofițerul de urmărire penală și să analizeze din punct de vedere a pertinentei și concludenței probele acumulate în cadrul urmăririi penale;
- să coordoneze activitatea unui grup de ofițeri de urmărire penală;
- să propună versiuni la cercetarea unor cauze complexe;
- să planifice efectuarea unor procedee probatorii;
- să întocmească acte procedurale corespunzătoare fiecărei etape a urmăririi penale;
- să aprecieze propunerile procesuale înaintate de ofițerul de urmărire penală;
- să verifice activitatea de urmărire penală prin acțiuni procesuale și extraprocusuale.

- aprofundarea cunoașterii drepturilor fundamentale și libertăților omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale alte acte internaționale și aplicarea lor în practică;
- dezvoltarea aptitudinilor de recunoaștere și minimizare a stereotipurilor și prejudecăților;

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La finele cursului de instruire audientul va fi capabil:

- să determine circumstanțele care urmează a fi stabilite într-o cauză penală;
- să selecteze probele după anumite criterii în faza urmăririi penale;
- să analizeze probele prezentate și alte materiale ale urmăririi penale;
- să adopte hotărâri procesual penale și să întocmească acte procedurale;
- să stabilească și să asigure respectarea termenului urmăririi penale;
- să completeze urmărirea penală în caz de necesitate;
- să opereze cu noi mijloace tehnico-științifice la efectuarea procedurilor probatorii în faza urmăririi penale;
- să soluționeze plângeri și alte stări de conflict între participanții la urmărirea penală și ofițerul de urmărire penală;
- să stabilească legătura dintre probele administrate și circumstanțele cauzei;
- să divizeze cauza penală în proceduri separate;
- să argumenteze oportunitatea efectuării unui procedeu probatoriu sau aplicarea unei măsuri procesuale;
- să asigure controlul activității speciale de investigație;
- să aprecieze necesitatea și să poată dispune măsuri de protecție în privința participanților la proces;
- să efectueze acțiuni de urmărire penală;
- să formuleze indicații în scris ofițerului de urmărire penală;
- să înainteze acuzarea de stat și să modifice învinuirea în condițiile legii;
- să pornească investigațiile în vederea căutării învinuitului și asigure controlul acestei activități;
- să aprecieze necesitatea și să poată dispune suspendarea și reluarea urmăririi penale;
- să distingă temeiurile și procedura de încetare a urmăririi penale, scoaterii persoanei de sub urmărire penală și clasare a procesului penal;
- să întocmească rechizitoriul, să prezinte părților materialele cauzei penale și să expedieze cauza în instanța de judecată pentru examinare în fond.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Denumirea activității simulative	Formator	Semestrul	Total ore pentru simulări	Evaluarea
A.1.1 Pornirea urmăririi penale și circumstanțele care exclud urmărirea penală.	D. Obadă O.Iachimovdchi M. Gropa	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
A.1.2 Desfășurarea urmăririi penale. Efectuarea procedurilor probatorii și aprecierea probelor.	D. Obadă O.Iachimovdchi M. Gropa	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
A.1.3 Disponerea și aplicarea măsurilor de constrângere și preventive.	D. Obadă O.Iachimovdchi M. Gropa	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
A.1.4 Atribuirea calității procesuale. Particularitățile terminării urmăririi penale	D. Obadă T.Vizdoagă	I	24(4/6/14)	Evaluare continuă a activității/ Examen final

V. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

A. 1.1

Pornirea urmăririi penale și circumstanțele care exclud urmărirea penală.

Nr. crt.	Tema instruirii prin activități simulative	Numărul de ore pentru activitățile simulative
1.	Aspecte teoretice ale începerii procesului penal și pornirea urmăririi penale. Competența procurorului și a organului de urmărire penală la pornirea urmăririi penale.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și ofițerul de urmărire penală a actelor procedurale penale specifice etapei prejudiciare a procesului penal.	4
3.	Simularea procesului de recepționare a sesizărilor despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii.	2
4.	Autosesizarea organului de urmărire penală.	2
6.	Simularea procesului de adoptare a soluției de începere a urmăririi penale	3
7.	Simularea procesului de pornire a urmăririi penale în baza plângerii victimei	2
8.	Simularea procesului de adoptare a soluției de neîncepere a urmăririi penale	2

9.	Evaluare și feedback	1
În total:		20

A. 1.2

Desfășurarea urmăririi penale. Efectuarea procedurilor probatorii și aprecierea probelor.

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Aspecte teoretice ale desfășurării fazei urmăririi penale.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și ofițerul de urmărire penală a actelor procedurale penale specifice fazei urmăririi penale.	4
3.	Simularea procedurilor probatorii de administrare a declarațiilor și aprecierea lor.	2
4.	Simularea procedurilor probatorii de administrare a mijloacelor materiale de probă și aprecierea lor.	2
6.	Simularea procedurilor probatorii desfășurate sub controlul procurorului și sub control judiciar.	3
7.	Simularea procesului de suspendare a urmăririi penale și a acțiunilor organului de urmărire penală după suspendarea urmăririi penale.	2
8.	Simularea procesului de adoptare a soluțiilor de conexare și disjungere a cauzelor penale. Examinarea cererilor și a demersurilor privind desfășurarea urmăririi penale.	2
9.	Evaluare și feedback	1
În total:		20

A. 1.3

Dispunerea și aplicarea măsurilor de constrângere și preventive.

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Aspecte teoretice ale dispunerii și aplicării măsurilor de constrângere și preventive.	4
2.	Metodologia întocmirii actelor procedurale penale specifice dispunerii și aplicării măsurilor de constrângere și preventive .	4
3.	Simularea procedurii de reținere a persoanei.	2
4.	Simularea procedurii de aplicare a măsurilor preventive cu caracter neprivativ de libertate.	2
6.	Simularea procedurii de aplicare a măsurilor preventive cu caracter privativ de	3

	libertate și a măsurilor alternative arestării preventive.	
7.	Simularea procedurii de aplicare a măsurilor preventive față de minori și militari.	2
8.	Simularea procesului de adoptare a soluțiilor de prelungire, încetare sau revocare a măsurilor preventive	2
9.	Evaluare și feedback	1
În total:		20

A 1.4

Atribuirea calității procesuale. Particularitățile terminării urmăririi penale

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Caracteristica condițiilor, temeiurilor și a procedurii de atribuire a calității procesuale la urmărirea penală.	2
2.	Caracteristica etapei terminării urmăririi penale și a soluțiilor procesuale dispuse de procuror.	2
3.	Metodologia întocmirii actelor procedurale penale specifice recunoașterii în calitate de bănuit, învinuit, parte vătămată, parte civilă și parte civilmente responsabilă.	3
4.	Metodologia întocmirii actelor procedurale penale cu ocazia terminării urmăririi penale și a soluțiilor procesuale dispuse de procuror.	3
5.	Simularea procedurii de recunoaștere a bănuțului, părții vătămăte, părții civile și a părții civilmente responsabile.	2
6.	Simularea procedurii de punere sub învinuire.	2
7.	Simularea procedurii de înaintare a acuzării și audiere a învinuitului. Particularitățile audierii anumitor categorii de învinuiți.	2
8.	Simularea procesului de modificare și completare a acuzării	1
9.	Simularea procedurii de prezentare a materialelor de urmărire penală.	1
10.	Simularea procedurii de întocmire a rechizitoriului și de trimitere a cauzei în instanța de judecată.	3
11.	Simularea procedurii de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale și clasare a cauzei penale.	2
12.	Evaluare și feedback	1
În total:		24

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<i>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare.</i>	➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru

Scenariile conform cărora se vor desfășura activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze penale reale, însă nu se vor copia sau repeta.

Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, recomandărilor PG, teoriei de specialitate etc.

Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.

Grupul de audienți se va împărți, după caz, în grupe a câte 4 audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un procuror, un ofițer de urmărire penală, un avocat, un acuzat (bănuț/învinuit). Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.

Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.

Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenați toți audienții candidați la funcția de procuror.

Pentru studierea scenariului și pregătirea unui act scris se acordă un interval de timp în mediu de de 25-30 minute. În cazul unui scenariu complicat, nu se ține cont de acest interval de timp.

Aspecte metodice de lucru în grup:

Audienții cu roluri de apărător în auditoriu studiază materialele scenariului și tot atunci pregătesc, după caz, cererea de contestare a acțiunii procesuale, schimbare a măsurii preventive, scoatere de sub urmărire penală, de încetare a procesului, etc.. Acuzatul, de rînd cu apărătorul, formulează printr-o cerere argumentele și cerințele sale. Procurorul și ofițerul de urmărire penală, întocmesc actele corespunzătoare simulării în derulare, acte de dispoziție și consemnare privind aplicarea măsurii de constrîngere – reținerea, măsurilor preventive, altele.

În tot timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări, dă sfaturi și recomandări.

Activitatea verbală în cadrul simulărilor.

Activitățile simulative verbale au loc prin simularea procedurilor probatorii, desfășurate conform regulilor de procedură fixate în C.P.P. (cercetarea la fața locului în domiciliu, percheziția, prezentarea spre recunoaștere, punerea sub învinuire și înaintarea acuzării, altele).

La finalul fiecărei activități de simulare cît și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.

simularea procedurilor probatorii;

- echipament de înregistrare video și audio a acțiunilor de urmărire penală;
- o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere;
- acces la internet, materiale de birotică;
- după caz: tablă flip-chart, proiector.

VII. EVALUAREA

Formele de evaluare: continuă și finală.

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. Notele vor fi acordate pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup), precum și pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității continue se va ține cont de:

- participarea audienților în cadrul seminarelor;
- realizarea activităților individuale/în grup;
- răspunsuri orale, participare la dezbateri/studii de caz;
- redactarea unor acte în baza subiectelor discutate;
- susținerea unor testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de evaluare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat pe o problemă propusă pentru activități individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua prin examen compus din:

- a). Test format din întrebări teoretico-aplicative);
- b). sarcina practică, care va consta din întocmirea unui act procedural, în baza unei spețe.

VIII.REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE

Acte normative naționale:

1. Constituția Republicii Moldova, 29 iulie 1994.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, din 14 martie 2003.
3. Legea cu privire la Procuratură, nr.3 din 25.02.2016 (*M. O. nr.69-77/113 din 25.03.2016*)
4. Legea Republicii Moldova cu privire la Curtea Constituțională, nr.317-XIII din 13.12.1994.
5. Codul jurisdicției constituționale, nr.502-XIII din 16.06.1995.
6. Legea Republicii Moldova privind organizarea judecătorească, nr.514-XIII din 06.07.1995.
7. Legea Republicii Moldova cu privire la avocatură, nr.1260-XV din 19.07.2002.
8. Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012 (cu modificările și completările ulterioare);
9. Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012.
10. Legea Republicii Moldova cu privire la protecția martorilor și altor participanți la proces, nr.105 din 16.05.2008.
11. Legea Republicii Moldova privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, nr.1545-XIII din 25.02.1998.
12. Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104 din 06.06.2002.
13. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală din 1.12.2006.
14. Legea cu privire la prevenirea și combaterea crimei organizate nr.50 din 22.03.2012
15. Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.190 din 26.07.2007.

Instrumente juridice internaționale:

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului (10.12.1948).
2. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului (4.11.1950).
3. Regulile standardelor minimale de tratare a deținuților (1955).
4. Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (1966).
5. Convenția europeană împotriva torturilor și a altor forme de comportament și pedepse antiumane, crude sau care înjosesc demnitatea omului (1984).
6. Principiile generale privitor la independența organelor judecătorești (1985).

7. Declarația principiilor generale ale justiției pentru victimele infracțiunilor și abuzurilor de putere (1985).
8. Regulile standardelor minimale ale ONU privind efectuarea justiției în privința infractorilor minori (1985).
9. Convenția despre drepturile copilului (1989).
10. Cumulul de principii pentru apărarea tuturor persoanelor reținute sau arestate în orice formă ar fi fost aceasta efectuată (1988).
11. Convenția europeană despre colaborarea reciprocă privind asistența juridică internațională în materie penală și protocolul ei (1959).
12. Convenția europeană despre valabilitatea internațională a sentințelor pe cauzele penale (1970).
13. Convenția țărilor CSI privind asistența juridică și raporturile de drept în procesele civile, familiale și penale (22.01.1993).
14. Tratatul între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală (25.02.1993).
15. Tratatul între Republica Moldova și Ucraina cu privire la asistența juridică și relațiile juridice în materie civilă și penală (13.12.1993).

Jurisprudență:

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a unor prevederi ale legislației procesual penale privind arestul preventiv și arestul la domiciliu nr. 1 din 15.04.2013.
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la respectarea legislației în cazurile despre aplicarea, schimbarea, prelungirea și revocarea măsurilor de constrângere cu caracter medical nr. 23 din 12. 12.2005.
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii nr. 39 din 22. 11.2004.
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a dispozițiilor legale referitoare la confiscarea averii nr.40 din 27. 12.1999.
5. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale nr. 7 din 22. 11.2004.
6. Hotărârile CtEDO.
7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012 cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor.
8. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.2 din 26.12.2011 cu privire la practica de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor și a precursorilor.
9. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor.
10. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 22.12.2014 cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiuni de corupție.
11. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din 07.11.2005 cu privire la practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală.

Literatură de specialitate:

1. I. Dolea, *Codul de procedură penală al Republicii Moldova* (Comentariu aplicativ) - Chișinău: Cartea Juridică, 2016.
2. I. Dolea, D. Roman, Iu. Sedlețchi, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursul. *Drept procesual penal*. - Chișinău: Cartier juridic, 2005.

3. I. Dolea, D. Roman, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursu, R. Botezatu, V. Șterbeț, E. Erjiu. *Codul de procedură penală. Comentariu.* - Chișinău: Cartier juridic. 2005.
4. E. Cătană, I. Dolea, T. Popovici, D. Roman. *Inviolabilitatea persoanei în Republica Moldova.* - Chișinău: IRP, 2006.
5. В.Д. Адаменко. *Сущность и предмет защиты обвиняемого.* - Томск:1983.
6. Е.А. Доля. *Использование в доказывании результатов оперативно – розыскной деятельности.* - Москва, 1996.
7. А.П. Рыжаков. *Окончание предварительного расследования.* - Москва,1999.
8. А.Ю. Шумилов. *Основы уголовно-розыскного права: Учебное пособие.* - Москва, 2000.

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.4
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

pentru instruirea prin activități simulative la modulul

„CONTROLUL JUDICIAR AL PROCEDURII PREJUDICIARE”

(candidați la funcția de judecător și de procuror)

AUTOR(I):

Tatiana VÍZDOGA,

Doctor în drept, conferențiar universitar

Formator INJ

Dumitru OBADĂ

Procuror, Procuratura anticorupție
detașat la Institutul Național al Justiției

Formator INJ

Boris TALPĂ

Judecător detașat la Institutul Național al Justiției

Formator INJ

Igor BAȚALAI

Judecător, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

Formator INJ

Vladislav GUȚAN

Procuror, șef secție Procuratura Generală

Formator INJ

Octavian IACHIMOVSCI

Procuror, Procuratura anticorupție

Formator INJ

Nicolae ZANEVICI

Procuror, Procuratura mun.Chișinău, Oficiul principal

Formator INJ

AVIZAT

Șef Direcție instruire și cercetare

Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

PRELIMINARII

Cursul de instruire prin activități simulative *Controlul judiciar al procedurii prejudiciare* contribuie la formarea abilităților practice viitorilor procurori și judecători inerente activității de urmărire penală.

Sfera de cuprindere a *Controlul judiciar al procedurii prejudiciare* o constituie, în esență, protecția drepturilor și libertăților fundamentale. Din perspectiva standardelor de protecție individuală și-au găsit reglementare (art.300-313 Cod pr.pen.) mai multe proceduri privitoare la modul în care statul Republica Moldova își îndeplinește obligațiile pozitive și negative de a proteja cele mai importante valori sociale pentru ființa umană. Domeniul controlului judiciar implică: examinarea demersurilor privitoare la autorizarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații, aplicarea și prelungirea măsurilor preventive și a altor măsuri procesuale de constrângere; examinarea demersurilor privitoare la aplicarea în privința participanților la proces a măsurilor de protecție; examinarea plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații; modalități speciale de audiere a martorului și a părții vătămate; procedura prejudiciară în fața judecătorului de instrucție, acordarea asistenței juridice internaționale în materie penală.

Cursul își propune ca scop nu numai aplicarea propriu-zisă a legii procesual-penale, dar și, fapt deosebit de important, a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ceea ce contribuie la formarea de specialiști cu o largă viziune europeană asupra problemelor legalității și a respectării drepturilor omului în activitatea jurisdicțională.

Candiaților la funcția de judecător și de procuror li se aduce la cunoștință un spectru vast de probleme cu care se confruntă teoreticienii și practicienii din domeniul procedurii penale. De asemenea, li se formează abilități de a cerceta în profunzime și de a elucida cât mai adecvat starea actuală a problematicii privind activitatea procesual-penală în domeniul controlului judiciar la etapa prejudiciară a procesului penal.

Din această perspectivă, activitățile simulative sunt orientate spre: cunoașterea și identificarea tehnicilor și instrumentelor specifice domeniului *Controlul judiciar al procedurii prejudiciare*; identificarea și selectarea corectă din punct de vedere legal a mecanismului pentru a soluționa problema de ordin practic; simularea situațiilor de aplicare a normelor de deontologie profesională a judecătorului și a procurorului; simularea modalităților speciale de administrare a declarațiilor în procesul penal cu implicarea tuturor actorilor procesuali; luarea motivată a deciziilor juridice pe baza legislației procesual-penale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului; valorificarea deplină a potențialului intelectual al formabilului; prezentarea practicii judiciare relevante.

O atenție sporită se acordă întocmirii actelor procedurale penale în calitate de cerință de bază a Codului de procedură penală și garanție a respectării drepturilor omului în cadrul urmăririi penale.

Curriculumul cuprinde întregul spectru de acte procedurale întocmite la faza prejudiciară cu ocazia desfășurării controlului judiciar și își propune ca scop formarea capacităților de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice în situații concrete, soluționarea spețelor, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate, formularea poziției și argumentarea soluțiilor, necesare candidaților la funcția de judecător și de procuror, în scopul formării deprinderilor de utilizare practică corectă și eficientă.

Curriculumul și scenariile în baza cărora se vor petrece activitățile simulative sunt elaborate în baza legislației procesual-penale în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei

juridice de specialitate, a practicii judiciare, fapt care va permite viitorilor judecători și procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințele teoretice cu abilități practice.

Perfecționarea continuă a procesului de formare profesională reclamă necesitatea ca toți cei care vor să devină judecători și procurori să utilizeze cu maxim randament informația cu valoare formativă superioară din cadrul curriculumului la cursul de instruire prin activități simulative ***Controlul judiciar al procedurii prejudiciare***, care este deschisă pedagogic din perspectiva proiectării și dezvoltării curriculare.

II. COMPETENȚE

În urma activităților simulative la cursul de instruire ***Controlul judiciar al procedurii prejudiciare*** audientul candidat la funcția de judecător și de procuror va obține următoarele competențe, deprinderi și abilități practice:

1. de organizare și desfășurare a unei ședințe de judecată;
2. de comportament în proces, în special în situații de criză sau conflictuale;
3. de „menținere sub control” a participanților la proces;
4. de interpretare și aplicare corectă a normelor de procedură care vizează conținutul, procedura și limitele controlului exercitat de către judecător asupra procedurii prejudiciare;
5. de cunoaștere și înțelegere a rolului pe care îl au în proces procurorul și judecătorul în vederea argumentării necesității imixtiunii, proporționalității între dreptul și libertatea garantată de lege și necesitatea efectuării acțiunilor procesuale solicitate;
6. de validare a rezultatelor acțiunilor procesuale efectuate fără autorizație;
7. de argumentare a admiterii demersurilor întemeiate sau respingerea celor neântemeiate;
8. de soluționare a plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații;
9. de delimitare a acțiunilor și hotărârilor pasibile de a fi atacate de acțiunile și hotărârile ce nu sunt susceptibile de a fi atacate;
10. de identificare a situațiilor de audiere a martorului/victimei de către judecătorul de instrucție;
11. de comunicare cu părțile, publicul și cu mass-media;
12. de aplicare practică a normelor care reglementează drepturile fundamentale și libertățile omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, alte acte internaționale;
13. de întocmire a actelor procedurale penale;
14. de determinare promptă a normelor procesuale aplicabile pentru întocmirea diferitor categorii de acte procedurale;
15. de proiectare și motivare a actelor procedurale penale prin prisma normelor de drept național și internațional cu folosirea unui limbaj juridic adecvat;
16. de apreciere a legalității și corectitudinii actului procedural penal întocmit de către procuror și organul de urmărire penală, sub aspect de declarare a nulității acestuia;
17. de stabilire a legăturii dintre normele dreptului material și procesual la întocmirea actelor;
18. de gestionare eficientă a timpului judiciar;
19. de identificare și minimizare a stereotipurilor și prejudecăților.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

Însușind modulul de activități simulative la cursul de instruire *Controlul judiciar al procedurii prejudiciare* audientul candidat la funcția de judecător și de procuror va fi capabil să:

1. determine conținutul, procedura și limitele diferitor forme de control judiciar asupra procedurii prejudiciare;
2. interpreteze legislația procesual-penală în materie de control judiciar al procedurii prejudiciare în conformitate cu prevederile CEDO și jurisprudenței CtEDO;
3. prevadă consecințele imixtiunii neîntemeiate a organului de urmărire penală și a organului care desfășoară activitate specială de investigații
4. cunoască bine procedura de examinare a demersurilor privitoare la autorizarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații, aplicare și prelungire a măsurilor preventive și a altor măsuri procesuale de constrângere; examinare a demersurilor privitoare la aplicarea în privința participanților la proces a măsurilor de protecție; examinare a plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații; modalități speciale de audiere a martorului și a părții vătămate; procedura prejudiciară în fața judecătorului de instrucție, acordarea asistenței juridice internaționale în materie penală;
5. cunoască problemele de procedură care pot apărea în practică în astfel de situații și modul în care acestea pot fi depășite;
6. întocmească diferite categorii de acte procedurale penale specifice controlului judiciar al procedurii prejudiciare conform cerințelor normelor de drept procesual penal și tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte;
7. determine corect procedura de adaptare a diferitor categorii de hotărâri și pronunțarea lor;
8. motiveze demersurile procurorului și încheierile judecătorești elaborate în procedura controlului judiciar asupra activităților prejudiciare;
9. identifice carențele actelor procedurale penale, sub aspect de declarare a nulității lor;
10. utilizeze corect jurisprudența CtEDO în motivarea încheierilor;
11. aplice practică relevantă în domeniul drepturilor fundamentale și libertăților omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, alte acte internaționale;
12. gestioneze eficient timpul judiciar;
13. comunice cu participanții la proces și cu mass-media;
14. conducă ședința de judecată ș.a.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Denumirea activității simulative	Formator	Semestrul	Total ore pentru simulări	Evaluarea
C. 1.1 Examinarea demersurilor privitoare la autorizarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigație	B. Talpă, O. Iachimovschi	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
C.1.2 Examinarea demersurilor privitoare la aplicarea și prelungirea măsurilor preventive și a altor măsuri procesuale de constrângere	T. Vîzdoga, D. Obadă	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
C.1.3 Examinarea demersurilor privitoare la aplicare în privința participanților la procesul penal a măsurilor de protecție	N. Zanevici, I. Chirtoacă	I	16(2/4/10)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
C.1.4 Examinarea plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații	T. Vîzdoga, A. Pitel	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
C.1.5 Modalități speciale de audiere a martorului și a părții vătămate	Ig. Bațalai N. Zanevici,	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
C.1.6 Procesul prejudiciar în fața judecătorului de instrucție, acordarea asistenței juridice internațională în materie penală	V. Guțan, B. Talpă	I	20(4/4/12)	Evaluare continuă a activității/ Examen final

V. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

C. 1.1

Examinarea demersurilor privitoare la autorizarea și legalizarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Generalități privind controlul judiciar asupra examinării demersurilor privitoare la autorizarea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații de către judecătorul de instrucție.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și judecătorul de instrucție a actelor procedurale penale specifice înaintării și examinării demersurilor privitoare la autorizarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații de către judecătorul de instrucție.	4
3.	Simularea procesului de examinare a demersului privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală	4
4.	Simularea procesului de examinare a demersului privind autorizarea efectuării măsurilor speciale de investigații	2
5.	Simularea procesului de examinare a demersului privind legalizarea acțiunilor de urmărire penală în cazurile ce nu suferă amânare și în cazurile de delict flagrant	3
6.	Simularea procesului de legalizare a măsurilor speciale de investigații în cazurile ce nu suferă amânare și în cazurile de delict flagrant	2
7.	Evaluare și feedback	1
În total:		20

C.1.2**Examinarea demersurilor privitoare la aplicarea și prelungirea măsurilor preventive și a altor măsuri de constrângere procesual-penală**

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Generalități privind controlul judiciar asupra examinării demersurilor privitoare la aplicarea și prelungirea măsurilor preventive și a altor măsuri de constrângere procesual-penală.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și judecătorul de instrucție a actelor procedurale penale specifice înaintării și examinării demersurilor privitoare la aplicarea și prelungirea măsurilor preventive și a altor măsuri de constrângere procesual-penală.	4
3.	Simularea procesului de examinare a demersului privind aplicarea măsurilor preventive privative de libertate.	4
4.	Simularea procesului de examinare a cererii sau demersului privind aplicarea măsurilor preventive alternative arestării preventive.	2
5.	Simularea procesului de examinare a demersului privind prelungirea măsurilor preventive.	2
6.	Simularea procesului de examinare a demersului privind aplicarea altor măsuri procesuale de constrângere.	3
7.	Evaluare și feedback	1
În total:		20

C.1.3**Examinarea demersurilor și a plângerilor privitoare la aplicarea în privința participanților la proces a măsurilor de protecție**

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Generalități privind măsurile de protecție a persoanei în legătură cu desfășurarea procesului penal: cadrul de reglementare, temeiurile și procedura, persoana protejată și sistemul măsurilor de protecție.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și judecătorul de instrucție a actelor procedurale penale specifice înaintării și examinării demersurilor privitoare la aplicarea și prelungirea în privința participanților la proces a măsurilor de protecție.	4
3.	Simularea procesului de examinare a demersului privind aplicarea sau prelungirea măsurilor de protecție aplicate victimelor violenței în familie.	4
4.	Simularea procesului de examinare a plângerilor persoanei în cazul refuzului procurorului de a examina cererea de includere în programul de protecție ori de a emite o hotărâre cu privire la aplicarea măsurilor de protecție.	4
5.	Simularea procesului de examinare a demersului privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor victimei, părții vătămate, ale rudelor și ale membrilor familiei sale, precum și ale martorului în scopul asigurării protecției.	2
6.	Evaluare și feedback	2
În total:		20

C.1.4**Examinarea plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații**

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Generalități privind controlul judiciar asupra acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații.	4
2.	Metodologia întocmirii actelor procedurale penale specifice examinării plângerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale procurorului, organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații.	4
3.	Simularea procesului de examinare a plângerilor privind refuzul organului de urmărire penală de a primi plângerile sau denunțurile privitoare la infracțiuni; de a satisface cererile și demersurile; de a începe urmărirea penală; de a elibera persoana reținută sau arestată.	4
4.	Simularea procesului de examinare a plângerilor împotriva ordonanțelor privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărirea penală.	4
5.	Simularea procesului de reluare a urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărirea penală.	2
6.	Evaluare și feedback	2
În total:		20

C.1.5**Modalități speciale de audiere a martorului și a părții vătămate**

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Generalități privind modalitățile speciale de audiere a martorului și a părții vătămate în procesul penal.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și judecătorul de instrucție a actelor procedurale penale specifice înaintării și examinării demersurilor privitoare la aplicarea modalităților speciale de audiere a martorului și a părții vătămate în procesul penal.	4
3.	Simularea procesului de audiere a martorului în temeiul art. 109 (alin.) 3-3/1 Cod pr.pen.	4
4.	Simularea procesului de audiere a martorului în temeiul art. 110 Cod pr.pen.	4
5.	Simularea procesului de audiere a martorului minor în temeiul art. 110/1 Cod pr.pen.	2
6.	Evaluare și feedback	2
În total:		20

C.1.6**Procedura de acordare a asistenței juridice internaționale în materie penală**

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Generalități privind procedura de acordare a asistenței juridice internaționale în materie penală.	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și judecătorul de instrucție a actelor procedurale penale specifice procedurii de acordare a asistenței juridice internaționale în materie penală.	4
3.	Simularea procesului de examinare a demersului privind extrădarea; particularitățile procedurii simplificate de extrădare.	4
4.	Simularea procesului de examinare a demersului privind transferul persoanelor condamnate.	4
5.	Simularea procesului de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine.	2
6.	Evaluare și feedback	2
În total:		20

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<p><i>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare.</i></p> <p>Scenariile conform cărora se vor desfășura activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze penale reale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, recomandărilor C.S.J., teoriei de specialitate etc.</p> <p>Scenariile nu vor include și actele procedurale care se întocmesc cu ocazia controlului judiciar asupra procedurii prejudiciare.</p> <p>Scenariile vor fi întocmite astfel încât să includă posibilitatea participanților de a discuta și contesta argumentat și întemeiat cererile, demersurile, probele prezentate. Așa, încât în dependență de argumentele aduse audientul cu rol de judecător să decidă adoptarea soluției procesuale potrivite.</p> <p><i>Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.</i></p> <p>Grupul de audienți se va împărți în grupe a câte patru audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un judecător, un grefier, după caz, un procuror, un apărător, după caz, reprezentant. Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.</p> <p>Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.</p> <p>Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenați toți audienții candidați la funcția de judecător și de procuror.</p> <p>Pentru studierea scenariului și pregătirea unui act scris se acordă un interval de timp nu mai mare de 25-30 minute. În cazul unui scenariu complicat, nu se ține cont de acest interval de timp.</p> <p>Aspecte metodice de lucru în grup:</p> <p>Audienții cu roluri de procuror/petiționar în auditoriu studiază materialele scenariului și tot atunci pregătesc cererea, demersul sau un alt act procedural potrivit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru simularea proceselor de judecată; ➤ echipament de înregistrare video și audio a ședinței de judecată; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică; ➤ robe pentru judecător, grefier, avocați; ➤ după caz: tablă flip-chart, proiector.

Actele procedurale întocmite se prindează și se transmit audientului cu rol de apărător, după caz, procuror din cadrul grupului și formatorului.

Audientul cu rol de apărător, după caz, procuror din cadrul grupului pregătește poziția sa scrisă referitoare la temeinicia solicitării, se prindează și se transmite tot atunci audientului cu rol de procuror, după caz, apărător și formatorului.

În tot timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări, dă sfaturi și recomandări.

Dacă toate actele pregătite de audienți nu conțin erori grave de drept sau de interpretare care solicită refacerea sau redactarea lor, ele se transmit audientului cu rol de judecător.

Activitatea verbală în cadrul simulărilor.

Activitățile simulative verbale au loc prin simularea unei ședințe de judecată, desfășurată conform regulilor de procedură fixate în Codul de procedură penală. În ședința de judecată sunt antrenați audienții potrivit rolurilor dinainte stabilite.

Ședința de judecată se înregistrează audio și video.

După încheierea ședinței de judecată, audientul desemnat cu rol de judecător pregătește încheierea judecătorească.

Simulările ședințelor de judecată se fac pe rând: grup după grup.

La finalul fiecărei activități de simulare cât și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu două note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. O notă va fi acordată pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup). A doua notă va fi acordată pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității scrise se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Capacitatea de a rezuma și reda faptele.
- c) Capacitatea de a întocmi actele procedurale structurat și clar, în conformitate cu dreptul procedural național.
- d) Caracterul complex și plenitudinea documentelor.
- e) Corectitudinea soluției reținute în încheierea judecătorească și a concluziilor făcute.
- f) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului.
- g) Veridicitatea și logica motivării.
- h) Limbajul și stilul de redare.

La evaluarea activităților verbale se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Motivarea și caracterul adecvat al argumentelor.
- c) Modul de executare a obligațiilor și de exercitare a drepturilor care rezultă din calitatea procesuală atribuită în cadrul simulării;
- d) Corectitudinea aprecierii faptelor și a probelor;
- e) Corectitudinea reacției la situații neașteptate;
- f) Comportamentul în situații de conflict sau situații emoționale dificile;
- g) Corectitudinea, logica și ordinea adresării întrebărilor în cadrul audierilor;
- h) Calitatea strategiilor și tacticilor procesuale aplicate;
- i) Creativitatea;
- j) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului;
- k) Veridicitatea, structurarea și logica expunerii verbale;
- l) Gestionarea timpului judiciar (pentru audientul care joacă rolul de judecător).

B. Evaluarea finală va consta în examen scris, alcătuit dintr-un test electronic (ce va cuprinde întrebări teoretico-aplicative) și sarcina practică, care va consta în întocmirea unui act procedural în baza unei spețe.

VIII. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ:

1. Declarația universală a drepturilor omului (10.12.1948).
2. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (4.11.1950).
3. Regulile standardelor minimale de tratare a deținuților (1955).
4. Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (1966).
5. Convenția împotriva torturilor și a altor forme de comportament și pedepse antiumane, crude sau care înjosesc demnitatea omului (1984).
6. Principiile generale, privitor la independența organelor judecătorești (1985).
7. Declarația principiilor generale ale justiției pentru victimele infracțiunilor și abuzurilor de putere (1985).
8. Regulile standardelor minimale al ONU privitor la efectuarea justiției în privința infractorilor minori (1985).
9. Convenția privind drepturile copilului (1989).
10. Cumulul de principii pentru apărarea tuturor persoanelor reținute sau arestate în orice formă ar fi fost aceasta efectuată (1988).
11. Convenția europeană despre colaborarea reciprocă privind asistența juridică internațională în materie penală și protocolul ei (1959).
12. Convenția europeană despre valabilitatea internațională a sentințelor pe cauzele penale (1970).
13. Convenția țărilor CSI privind asistența juridică și raporturile de drept în procesele civile, familiale și penale (22.01.1993).

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ:

1. Constituția Republicii Moldova, 29 iulie 1994.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, din 14 martie 2003.
3. Legea Republicii Moldova cu privire la Curtea Constituțională, nr.317 din 13.12.1994.
4. Codul jurisdicției constituționale, nr.502 din 16.06.1995.
5. Legea Republicii Moldova privind organizarea judecătorească, nr.514 din 06.07.1995.
6. Legea Republicii Moldova cu privire la statutul judecătorului, nr.544 din 20.07.1995.
7. Legea Republicii Moldova cu privire la Curtea Supremă de Justiție, nr.78 din 26.03.1996.
8. Legea Republicii Moldova cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, nr.947 din 19.07.1996.
9. Legea Republicii Moldova cu privire la avocatură, nr.1260-XV din 19.07.2002.
10. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești, nr.59 din 15.03.2007.
11. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, nr.198 din 26.07.2007.
12. Legea cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, nr.264 din 11.12. 2008.
13. Legea cu privire la mediere, nr.137 din 03.07.2015.
14. Legea cu privire la Procuratură, nr.3 din 25.02.2016.
15. Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr.68 din 14.04.2016.

PRACTICA JUDICIARĂ:

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova *despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu*, Nr. 01 din 15 aprilie 2013;
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova *cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale*, Nr. 12 din 24.12.2012;
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova *cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale*, Nr. 8 din 24 decembrie 2012;
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova *Pentru ajustarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 04.07.2005 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale la jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului*, Nr. 12 din 24 decembrie 2010;
5. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova *cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral*, Nr.9 din 09.10.2006;
6. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova *cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale*, Nr.7 din 04.07.2005;
7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție *cu privire la practica aplicării legislației pentru asigurarea dreptului la apărare a bănuitului, învinuitului, inculpatului și condamnatului în procedura penală*, Nr.11 din 24.12.2010
8. Jurisprudența Curții Supreme de Justiție în materie penală (2008-2010) Culegere, Chișinău, 2012.

LITERATURA DE SPECIALITATE:

9. Bârsan C., *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole, Vol I, II - București*, ed. All Beck, 2005.
10. Dolea I., Dm. Roman, I. Sedlețchi, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursu, *Drept procesual penal*, - Chișinău, Cartea Juridică, 2009.
11. Dolea I., Roman D., T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursu, R. Botezatu, V. Șterbeț, E. Erjiu. *Codul de procedură penală. Comentariu*. - Chișinău, ed. Cartier juridic. 2005.
12. Dolea I., *Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Comentariu aplicativ)* - Chișinău: Cartea Juridică, 2016.
13. *Modele de acte procedurale în procesul penal* - Chișinău, 2014.
14. *Manualul judecătorului pentru cauze penale* - Chișinău 2013.
15. Poalelungi M., Sârcu D., Dorul O., Nica A., Grimalschi L., Splavnic S. *Convenția Europeană a Drepturilor Omului Comentariu asupra hotărârilor CtEDO versus Republica Moldova. Concluzii și recomandări*- Chișinău, 2017.
16. Mole Nuala, Harby Catarina, *Dreptul la un proces echitabil. Ghid privind punerea în aplicare a articolului 6 al Convenției europene pentru Drepturile Omului* - Chișinău, 2003.
17. Vizdoagă T., Roman D., ș.a. , *Drept procesual penal, Suport de curs* - Chișinău, 2008.
www.justice.gov.md
www.csj.md
www.constcourt.md
<http://hudoc.echr.coe.int>

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.5
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM
la disciplina
„PSIHOLOGIA COMPORTAMENTALĂ ȘI INVESTIGATIVĂ”
(candidați la funcțiile de judecător și de de procuror)

AUTOR:

Victoria PLĂMĂDEALĂ,
Dr. în psihologie
Formator INJ

Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Curricula la disciplina „*Psihologia comportamentală și investigativă*” se încadrează în problematica reformei sistemului de justiție din Republica Moldova și se axează pe tendințele actuale de dezvoltare a competențelor profesionale ale judecătorilor și procurorilor. Studiarea acestei discipline are menirea de a contribui la familiarizarea audienților programului de formare inițială organizat de Institutul Național al Justiției cu psihologia individului aflat în conflict cu norma juridică, rolurile care-i revin acestuia în „drama judiciară”.

Psihologia comportamentală și investigativă, ca știință și practică, asigură studiul și analiza complexă a comportamentelor umane implicate în procesul judiciar (omul într-o ipostază specială). De asemenea, disciplina nominalizată oferă audienților posibilitatea de a studia caracteristicile psihosociale ale participanților la acțiunea judiciară, modul în care aceste caracteristici apar și se manifestă în condițiile concrete și speciale ale interacțiunii lor în cele trei faze: faza pre-infracțională, infracțională propriu-zisă și post-infracțională.

Destinatarii formării: procurori/judecători.

Scopul disciplinei constă în dezvoltarea competențelor procurorilor și judecătorilor de a analiza aspectele psihologice ale activității judiciare și a persoanelor incluse în actul judiciar și de a construi activitățile în baza acestor competențe.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- să stabilească interconexiunea personalitatea infractorului –victimă -martor- context - act infracțional prin prisma particularităților psihologice;
- să aplice cunoștințele psihologice în procesul de comunicare și investigare cu infractorul, bănuitul, învinuitul și inculpatul;
- să utilizeze concluziile examenului psihologic/expertizei psihologice în calificarea infracțiunii și emiterea sancțiunii;
- să aprecieze locul și rolul tehnologiilor psihologice specifice în activitatea judiciară;
- să-și dezvolte competențe psiho-intelectuale și moral-afective profesional importante;
- să valideze în practica judiciară modelele științifice elaborate de psihologia generală și psihologia socială.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

- să cunoască ariile de competență ale psihologiei comportamentale și investigative și să definească rolul acestora în activitatea procurorului/judecătorului;
- să aprecieze și să utilizeze tehnologiile psihologice specifice activității judiciare;
- să estimeze și să interpreteze caracteristicile psihologice ale persoanelor implicate în actul infracțional;
- să cunoască aspectele psihologice ale procesului judiciar.
- să contribuie efectiv la stabilirea adevărului și aplicarea legii.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Psihologia comportamentală și investigativă	Victoria Plămădeală	I	24	8	16	Probe de evaluare: <ul style="list-style-type: none"> ▪ prezentarea portofoliului ▪ analiza studiului de caz ▪ referate

V. REPARTIZAREA ORELOR DE CURS

Nr. d/o	Unități de conținut al modulelor de curs	Ore de contact direct	
		Ore teoretice	Ore practice
I.	Personalitatea cuplului penal victimă – infractor	2	4
II.	Investigația psihologică a simptomaticii comportamentului simulat	2	4
III.	Psihologia judiciară din perspectiva personalității martorului	2	4
IV.	Dimensiuni psihologice privind minorul implicat în procesul judiciar	2	4
	TOTAL	8	16

VI. CONȚINUTUL UNITĂȚILOR DE CURS

Nr. d/o	Tema unității de curs	Numărul de ore
I. MODUL	<p>PERSONALITATEA CUPLULUI PENAL VICTIMĂ – INFRACCTOR</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Concepte, tipologii și particularitățile constructului de personalitate: componentele, trăsăturile și tipuri de personalitate. Manifestarea tulburărilor de personalitate: (tulburarea bipolară, tulburarea de personalitate schizoidă, tulburarea de personalitate paranoidă, personalitatea antisocială, tulburarea de personalitate Borderline, tulburarea de personalitate histrionică, tulburarea de personalitate narcisistă, personalitatea fobică, personalitatea dependentă) ▪ Cuplu penal victimă -infractor ▪ Particularitățile psihologice ale diferitor tipuri de infractori ▪ Particularitățile psihologice ale victimei ▪ Strategii și soluții preventive de evitare a victimizării 	2

II. MODUL	INVESTIGAȚIA PSIHOLOGICĂ A SIMPTOMATICII COMPORTAMENTULUI SIMULAT <ul style="list-style-type: none"> ▪ Comportamentul infracțional din perspectiva psihologică ▪ Comportamentul simulat. Indicatorii verbali, motori și fiziologici ai conduitei simulate. ▪ Etiologia minciunii în comportamentul actorilor implicați în proces. ▪ Depistarea conduitelor duplicitare (simulate-minciunoase). ▪ Elemente de psihotactică: comunicarea non-verbală, metode și tehnici de ascultare activă. 	2
III. MODUL	PSIHOLOGIA JUDICIARĂ DIN PERSPECTIVA PERSONALITĂȚII MARTORULUI <ul style="list-style-type: none"> ▪ Emoțiilor și a sentimentelor din perspectiva martorului și a părților implicate în proces. Sondarea sentimentului de vinovăție. ▪ Problematika psihologică a mărturiei judiciare de bună și de rea credință. Tipuri de martori. ▪ Manifestările psiho-comportamentale ale persoanei în procesul de depunere a mărturiilor. 	2
IV. MODUL	DIMENSIUNI PSIHOLOGICE PRIVIND MINORUL IMPLICAT ÎN PROCESUL JUDICIAR <ul style="list-style-type: none"> ▪ Particularitățile psihologice ale minorului. Crizele de vârstă caracteristici comportamentale. ▪ Aspecte psihologice ale minciunii în comportamentul juvenil. ▪ Perspectiva psihologică asupra etapelor audierii copiilor. ▪ Specificul comportamentului copiilor supuși violenței, stresul post-traumatic și revictimizarea. 	
TOTAL ORE		8

VII. TEMATICA SEMINARILOR

TEMA	METODA	NUMĂRUL DE ORE
I Modul: Personalitatea cuplului penal victimă – infractor		
Particularitățile psihologice ale infractorului	Dezbateri, Joc de rol	4
Trăsături de personalitate ale diferitor categorii de infractori		
Particularitățile psihologice ale victimei		
II Modul: Investigația psihologică a simptomatiei comportamentului simulat		
Exprimarea aspectului inaparent în comportamentul simulat	simulare	4
Mijloace psihologice de detectare a tensiunii psihice		
Componenta psihologică a detecției comportamentului simulat		
III Modul: psihologia judiciară din perspectiva personalității martorului		

Recunoașterea și interpretarea emoțiilor	Discuții în grup, brainstorming	4
Etapele și strategii de interogare		
IV Modul: Dimensiuni psihologice privind minorul implicat în procesul judiciar		
Probleme tactice și etice cu privire la ascultarea minorilor	simulare	4
Aspectele psihologice privind audierea minorilor - victime		
TOTAL ORE		16

VIII. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<p>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare.</p> <p>Scenariile conform cărora se vor petrece activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor studii de caz, experimente psihologice reale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practica psihologică, vor scoate în evidență subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a comportamentelor psihologice .</p> <p>Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.</p> <p>Grupul de audienți se va împărți, în dependență de sarcina exercițiului în grupe mici de 2- 4 persoane în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite în dependență de studiile de caz astfel: un procuror, un judecător, intervievator, victimă, martor etc. Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.</p> <p>Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.</p> <p>Aspecte metodice de lucru în grup:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru simularea situațiilor de interviu a infractorilor, victimelor, martorilor, minorilor. ➤ cursul de instruire on-line. ➤ echipament de înregistrare video și audio a interviurilor ; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică; ➤ după caz: tablă flip-chart, proiector. ➤ tablă inteligentă. ➤ birotică (creioane colorate, acuarelă, plastelină)
<p>Pe tot parcursul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări, dă recomandări și direcționează.</p> <p>Activitatea verbală în cadrul simulărilor.</p> <p>La finele fiecărei activități de simulare cât și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.</p>	

IX. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă a audientului se va face prin intermediul probelor de evaluare: prezentarea portofoliului analiza studiului de caz, referate.

X. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova din 14 martie 2003.

Literatură didactică și științifică:

1. Butoi T. B. Tratat universitar de psihologie judiciară. Ed. a 2-a, rev. și adăug. – București: Editura Pro Universitaria 2019.
2. Butoi I., Butoi T. Tratat universitar de psihologie judiciară: teorie și practică, Editura Pinguin Book, București, 2006.
1. Doise, W., Deschamp, J-C., Mugny, G., (1996), Psihologie socială experimentală, Editura Polirom, Iași
2. Eysenck HJ, Gudjonsson GH (1989), The Causes and Cures of Criminality. New York: Plenum Press
3. Jung, C.G., (1996), Tipuri psihologice, Editura Humanitas, București
4. Goleman, D., (2001), Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București
5. Reid JA., (2011), Crime and Personality: Personality Theory and Criminality Examined. Student Pulse Academic Journal.
6. Rîjicova S. Expertiza psihologică judiciară în cadrul sistemului judiciar //Expertiza judiciară în cauzele privind minorii /Institutul de Reforme Penale. Chișinău, Combinatul Poligrafic, 2005. – p.118-132.
7. Rîjicova S. Ghid pentru specialiștii din domeniul justiției juvenile (Asistența minorilor în conflict cu legea). Volumul II. Chișinău, Helmax, 2004, 24 p.
8. Tănăsescu, I., Criminologie, Agresologie, Victimologie, Detentologie. București: - Editura Allbeck, 2003. – 210 p.
9. Антонян Ю. «Изучение личности преступника», Москва, 1982,13 pag..
10. Васильев, Владислав. Юридическая психология: Учебник для вузов. СПб: Питер, 2000, 317 с.
11. Еникеев, М. И. Юридическая психология. – СПб Питер 2004.- 480 с.
12. Маиоров Н. И., Оброзцов В. Л. «Личность преступника», Москва, 1975, 46 pag.;
13. Мамонтова С.Н. Прикладная юридическая психология, 2008
14. Нагаев В.В. Основы судебно-психологической экспертизы. – Москва: Закон и право, 2003. – 430 с.
15. Пирожков В. Ф. Криминальная психология, Москва, 2007
16. Реан А.А. Судебно-психологическая экспертиза по делам об изнасиловании. – Психологический журнал, 1990, том 11, N 2, с. 74-81
17. Романов, В.В.. Юридическая психология: Учебник для вузов. Москва: Юрист, 2005. – 587 с.
18. Сафуанов Ф.С. Аффект: судебно-психологический экспертологический анализ // Психологический журнал. Москва, 2001, т. 22, N 3, с. 15-25.
19. Сорочан В.В. Юридическая психология, 2010
20. Столяренко А. М. Энциклопедия юридической психологии, 2003
21. Чуфаровский Ю.В. Юридическая психология. Учебное пособие, Москва, 1997

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.6
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 8/2 din 15.10.2018*

CURRICULUM

la disciplina
„MEDICINA LEGALĂ”

(candidații la funcțiile de judecător și de procuror)

AUTOR:

Vasile ȘARPE,

Conferențiar universitar, formator INJ

_____ AVIZAT

Șef Direcție instruire și cercetare

Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINĂRI

Medicina legală reprezintă o specialitate medicală care utilizează un complex de cunoștințe și metode de investigații cu caracter medico-biologic pentru rezolvarea problemelor socio-juridice în practica de drept. Această disciplină urmărește drept scop principal obiectivizarea și evaluarea în orice speță juridică a aspectelor medicale ce privesc viața, sănătatea și demnitatea populației și prezentarea lor printr-un suport probatoriu științific și expertal. Fiind la graniță cu științele medicale și juridice, medicina legală este procedural necesară în toate cauzele juridice cu implicații medicale, precum și în toate cele medicale cu implicații juridice.

Programa disciplinară pentru medicina legală este concepută ca un document normativ și reglator, proiectat să conțină informații succinte, utile candidaților la funcția de procuror și judecător, pentru desfășurarea corectă și eficientă a procesului juridic ce ține de infracțiuni ce lezează dreptul omului la viață, sănătate, integritate corporală, inviolabilitate sexuală, etc.

Posedarea cunoștințelor de ordin medico-legal va determina competențe profesionale necesare unei bune și raționale reglementări legale în cadrul îndeplinirii justiției. În acest context, prezentul curriculum este orientat spre familiarizarea cu conceptele principale în medicina legală, cu actele legislative utilizate în domeniul respectiv, dar și particularitățile de utilizare a lor, de interpretare corespunzătoare.

II. COMPETENȚE

Urmare a activităților simulative audientul va obține următoarele competențe:

- să înțeleagă și să poată distinge noțiunile principale din domeniul medicinei legale.
- să delimiteze competențele medicinei legale și să categorisească obiectele de cercetare ale ei.
- să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului de cercetare medico-legală și a sarcinilor înaintate față de expert.
- să deosebească tipurile principale de leziuni, produse prin factori traumatici mecanici, fizici, chimici.
- să aprecieze și interpreteze corect și obiectiv concluziile medico-legale.
- să aplice corespunzător procedura penală sau civilă în cazul dispunerii și administrării cauzelor cu implicare medico-legală.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul modulului de activități simulative la disciplina „Medicina legală” audientul va fi capabil să:

- determine obiectele de cercetare și formele expertizelor medico-legale;
- explice importanța pentru judecată a concluziilor medico-legale;
- enumere motivele expertizei medico-legale a cadavrelor;
- definească fenomenul morții, moartea aparentă, clinică și biologică;
- enumere formele, categoriile și genul morții în aspect medico-juridic;
- stabilească diagnosticul morții la fața locului;
- evidențieze modificările cadaverice precoce și tardive;
- analizeze caracterul distrugerii cadavrului de către insecte și animale;
- argumenteze motivele și organizarea cercetării cadavrului exhumat;
- enumere sarcinile și etapele de cercetare a cadavrului la fața locului;

- caracterizeze specificul cercetării cadavrului în diverse forme de moarte violentă;
- analizeze specificul cercetării cadavrului în cazuri de moarte maternă, cadavru neidentificat;
- formuleze specificul cercetării cadavrelor de prunci la fața locului;
- enumere motivele expertizei medico-legale a persoanelor în viață;
- definească noțiunea de vătămare corporală;
- caracterizeze particularitățile expertizei medico-legale a vătămării integrității corporale sau a sănătății;
- identifice criteriile de apreciere a gravității vătămării corporale;
- definească vătămarea corporală gravă;
- definească vătămarea corporală medie și ușoară;
- caracterizeze infracțiunile sexuale, cazurile de nașteri recente și avort criminal.
- analizeze expertizele filiației, motivele și formele de organizare;
- enumere factorii traumatizanți și mecanismele lor de acțiune;
- evidențieze tipurile leziunilor mecanice;
- identifice documentația medicală necesară pentru expertiza medico-legală;
- caracterizeze cerințele față de documentele medicale și dosarele penale/civile prezentate pentru expertiza medico-legală;
- enumere prevederile legislative în domeniul ocrotirii sănătății;
- identifice deficiențele în activitatea lucrătorilor medicali;
- explice formele de responsabilitate a lucrătorului medical;
- enumere cazurile de expertize medico-legale pe dosare penale și civile și în cazul asistenței medicale defectuoase;
- caracterizeze procedura de expertizare a deficiențelor medicale, formele de expertiză în comisie și complexă;
- evidențieze formele petelor de sânge depistate la fața locului;
- formuleze cerințele față de ridicarea, ambalarea și expedierea corpurilor delictate la cercetări medico-legale;
- definească întrebările adresate spre rezolvarea expertizei corpurilor delictate de origine biologică;
- caracterizeze obiectele supuse expertizelor medico-legale toxicologice, histologice, biologice, medico-criminalistice;
- enumere metodele de cercetare a obiectelor biologice în secțiile specializate ale serviciului de medicină legală.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice/ activități simulative	Evaluarea
Medicina legală	Vasile Șarpe	I	24	8	16	Evaluare continuă/ examen final

**V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR DE CURS ȘI
ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE**

Nr. d/o	Tema orelor de curs și instruirii prin activități simulative	Ore curs	Ore practice/ activități simulative
1.	<p>Expertiza medico-legală a cadavrelor și a părților de cadavre umane</p> <p>1. Tanatologie medico-legală: moartea: definiție și concepții. Diagnosticul și clasificarea morții.</p> <p>2. Fenomenele cadaverice precoce și tardive.</p> <p>3. Cercetarea cadavrului la fața locului.</p> <p>4. Expertiza medico-legală a cadavrului.</p> <p>5. Particularitățile examinării cadavrelor pruncilor.</p> <p>6. Particularități ale expertizei cadavrelor în cazurile de moarte violentă, moarte maternă, cadavru neidentificat, exhumat, scheletat, în putrefacție avansată, părți de cadavru, reexaminarea cadavrului.</p>	2	4
2.	<p>Expertiza medico-legală a persoanelor</p> <p>1. Motivele examinării medico-legale a persoanelor.</p> <p>2. Expertiza medico-legală a vătămării integrității corporale sau a sănătății.</p> <p>3. Expertiza medico-legală a stării de sănătate, vârstei, filiației, stărilor de ebrietate și intoxicație.</p> <p>4. Algoritmii de apreciere a gravității vătămării corporale.</p> <p>5. Stările sexuale contestabile și infracțiunile sexuale.</p>	2	4
3.	<p>Expertiza medico-legală în baza documentelor medicale</p> <p>1. Cerințele înaintate față de documentele medicale și dosarele penale/civile prezentate pentru expertiza medico-legală.</p> <p>2. Expertiza medico-legală a persoanelor și cadavrelor în baza documentelor medicale.</p> <p>3. Expertiza medico-legală a deficiențelor profesionale medicale.</p> <p>4. Prevederile legislative în domeniul ocrotirii sănătății.</p> <p>5. Expertiza medico-legală în comisie și complexă.</p>	2	4
4.	<p>Expertiza medico-legală a obiectelor biologice de origine umană și a corpurilor delictive</p> <p>1. Obiectele de proveniență biologică și cercetarea lor (sânge, spermă, salivă, sudoare, lapte, fire de păr ș.a).</p> <p>2. Depistarea, descrierea, recoltarea, împachetarea și expedierea probelor delictive în laboratoarele medico-legale.</p> <p>3. Expertiza medico-legală biologică a corpurilor delictive de origine biologică</p> <p>4. Expertiza medico-legală toxico-narcologică.</p> <p>5. Expertiza medico-legală histologică.</p> <p>6. Expertiza medico-legală medico-criminalistică</p>	2	4

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

Metodica activităților de simulare	Resurse logistice
<p><i>Reguli referitoare la activitățile de simulare.</i></p> <p>Scenariile folosite în activitățile de simulare sunt elaborate de către formator pe baza cazurilor practice, fără utilizarea datelor personale ale obiectului expertizat, în conformitate cu tematica. În selectarea cazurilor practice pentru activități de simulare, pe lângă specificul tematic, se va ține cont și de situații des întâlnite în practica medico-legală, dar și de subiecte complicate sau dificil de soluționat, necesitând eforturi suplimentare de înțelegere a particularităților medico-legale.</p> <p>Scenariile nu vor include și actele procesuale care se întocmesc de către ordonator (solicitări, ordonanțe, demersuri), aceasta urmând a fi întocmite de către audienți în procesul activităților de simulare.</p> <p>Scenariile vor fi întocmite pe baza rezolvărilor de probleme, studiilor de caz, dezbaterilor, simulări de activități procedurale în cadrul expertizelor medico-legale, în grup sau individual. În dependență de caz și de argumentele aduse audientul, cu rol de judecător sau procuror, va avea în sarcină evaluarea și interpretarea potrivită a activităților medico-legale în cadrul spețelor.</p> <p><i>Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.</i></p> <p>În funcție de felul activităților simulative, audienții vor activa individual sau în grup (de la 2 la 4 persoane), cu distribuția rolurilor corespunzătoare de procuror, judecător, parte vătămată, dar și medic legist. Repartizarea audienților pe grupuri și pe roluri se face de către formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.</p> <p>Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile și într-un interval de timp nu mare de 25-30 minute, în dependență de caz.</p> <p>Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenați toți audienții candidați la funcția de judecător și/sau procuror.</p> <p><i>Aspecte metodice de lucru în grup:</i></p> <p>Audienții, în dependență de rolurile atribuite, studiază separat materialele scenariului și pregătesc planul de activități de mai departe, în raport cu sarcinile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ săli de studii; ○ calculator, imprimantă; ○ acces la internet, materiale de birotică; ○ după caz: morga și muzeul medico-legal; ○ halate medicale de unică folosință (la activități în morga medico-legală); ○ după caz: tablă flipchart, proiector, tablă interactivă (smart) fotografii tematice, cadavre umane (morga), preparate anatomice (muzeul medico-legal), rapoarte medico-legale tematice

<p>În cazurile de simulare a activităților de procedură și a ședințelor de judecată, fiecare audient va ține cont de particularitățile de competență medico-legală.</p> <p>Audienții cu rol de judecător, dar și cei cu rol de parte vătămată, medic legist sau procuror își vor verifica cunoștințele acumulate prin admiterea sau respingerea anumitor sarcini (cereri, recursuri, întrebări, etc.).</p> <p>În timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări și dă sfaturi și recomandări.</p> <p><i>Activitatea verbală în cadrul simulărilor.</i></p> <p>Activitățile simulative verbale au loc prin simularea cazurilor din practica medico-legală, care necesită o analiză succintă și sunt potrivite pentru dezbateri, brainstorming și altele, formatorul având rol de apreciere și dirijare corectă.</p> <p>Simulările procedurilor de urmărire penală a ședințelor de judecată se efectuează în limita acțiunilor de colaborare cu medicul legist.</p> <p>Activitățile de simulare se fac pe rând: grup după grup.</p> <p>Formatorul dă aprecieri activităților de simulare pentru fiecare în parte și generale.</p> <p>La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.</p>	
--	--

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și final.

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate în care este antrenat. Notele vor fi acordate pentru competențe tematice aplicate în activitățile de simulate (individual sau în grup), precum și pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității continue se va ține cont de:

- analiza activității la ore și comportamentală;
- interviuri orale, participări la dezbateri;
- activitățile de simulare;
- soluționarea spețelor;
- susținere de testări;
- recapitulări zilnice;
- audituri în formă scrisă.

B. Evaluarea finală va consta din examen scris, care va fi alcătuit dintr-un bilet, ce va cuprinde: o întrebare teoretică și sarcina practică ce va consta în soluționarea unei spețe.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE

Acte normative:

1. Codul Penal al RM (Legea nr.985-15,18.04.2002) // Monitorul Oficial al RM nr.128-129 din 13.09.2002.
2. Codul de Procedură Penală al RM (Legea nr.122-15,14.03.2003) // Monitorul Oficial al RM, nr. 104-110 din 07.06.2003.
3. Codul de Procedură Civilă al RM (Legea nr.1107-15,06.05.2002) // Monitorul Oficial al RM nr.82-86 din 22.06.2002.
4. Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (Nr. 68 din 14.04.2016) // Monitorul oficial al RM nr. 157-162 din 10.06.2016.
5. Legea ocrotirii sănătății (nr.411 din 31.05.1995) // Monitorul Oficial al RM nr.34/373 din 22.06.1995.
6. Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului (Nr. 263 din 27.10.2005) // Monitorul Oficial al RM nr. 176-181 din 30.12.2005.
7. Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic (Nr. 264 din 27.10.2005) // Monitorul Oficial al RM nr. 172-175 din 23.12.2005.
8. Regulamentul Centrului de Medicină Legală, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 58 din 04.02.2010 // Monitorul Oficial al RM nr. 20-22 din 09.02.2010.

Literatură de specialitate:

1. Baci Gh. Curs de Medicină Legală. Chișinău, 2013, 302p.
2. Baci Gh. Expertiza medico-legală a cadavrului și persoanei. Chișinău: CEP Medicina, 2008, 178 p.
3. Baci Gh., Pădure A., Șarpe V. Traumatismele mecanice în aspect medico-legal. Chișinău, 2006.
4. Dolea I., Doraș S., Baci Gh., Pădure A., Coșciug I., Răjicova S. Expertiza judiciară în cauzele privind minorii. Chișinău: Ed. Combinatul Poligrafic, 2005, 136 p.
5. Răjicova S., Pritcan V., Baci Gh. Elemente de psihologie judiciară; Medicină legală. Chișinău: ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009, 208p.
6. Scripcaru Călin, Ioan Beatrice. – Medicină Legală în justiție, - Iași: Ed.Cugetarea, 2001.
7. Tetercev V., Mateiciuc V., Pădure A. Examinarea medico-legală a cadavrului la fața locului (material didactic). Chișinău, 2004.

INSTITUTUL NATIONAL AL JUSTITIEI

Anexa nr.7
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019

CURRICULUM
la disciplina
„Expertiza judiciară criminalistică și non criminlaistică”
(*candidați la funcția de judecător și procuror*)

AUTOR
Olga CATARAGA,
Director, Centrul Național de Expertize Judiciare,
Ministerul Justiției
Formator INJ

AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Rolul expertizei judiciare în cadrul probatoriului sporește odată cu necesitatea obținerii prin metode științifice a datelor care au importanță pentru stabilirea adevărului și rezolvarea cauzelor penale, civile și contravenționale. Actualmente, circa 90% din cauze pot fi soluționate corect, aplicându-se rezultatele expertizei judiciare (a unui gen sau mai multe). În același timp, în întreaga lume și în special în Europa, în domeniul de expertiză judiciară, mai cu seamă pe segmentul de expertize criminalistice și non criminalistice, este pus accent pe implementarea sistemelor de management (SM) adecvate, pentru a oferi rezultatelor examinărilor obținute prin aceste mijloace transparentă și credibilitate incontestabilă.

Cât de mult nu se vor strădui experții judiciari să ofere servicii calitative beneficiarilor, fără o conlucrare eficientă cu ordonatorii de expertize judiciare (organele de urmărire penală, instanțele de judecată, persoanele fizice și juridice), cu referire la respectarea cerințelor de prezentare a obiectelor necesar de expertizat, conținutul actului ordonator, dar și formularea sarcinilor către expert, nici cel mai performant sistem de management nu va putea asigura oferirea produselor (expertizelor) cu adevărat calitative, care să servească ca fundament științific probatoriului și să ajute la soluționarea cauzelor investigate în timp optim.

În acest context ne propunem scopul formării abilităților necesare viitorilor procurori și judecători în vederea manipulării și aplicării expertizei judiciare în calitate de procedeu probatoriu.

Nu mai puțin importantă este și cunoașterea tuturor tipurilor și specialităților de expertize judiciare, obiectelor și obiectivelor lor, dar și a posibilităților acestora în scopul soluționării cu succes a cauzelor investigate.

Viitorilor procurori și judecători le vor fi formate competențe și abilități necesare procesului de numire și efectuare a expertizelor pe categorii de cauze, faze procesuale; cunoașterea specificului pregătirii obiectelor de expertizat, în funcție de gen de expertiză, formularea sarcinilor expertului, de a întocmi ordonanțe și încheieri de dispunere a diferitor tipuri de expertize, de a aprecia oportunitatea numirii anumitor tipuri de expertize, de evaluare juridică a raportului de expertiză. În același timp, audienților le vor fi formate competențe de interpretare științifică a probelor materiale și urmelor ridicate de la fața locului și abilități de utilizare a acestora în scopul dovedirii adevărului judiciar.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audienții vor obține următoarele competențe:

- Să poată identifica conceptele de bază cu care se operează în cadrul expertizei judiciare;
- Să poată determina fără echivoc noțiunile “cunoștințe speciale”, “specialist”, “expert judiciar”, “expertiză judiciară”, “obiect al expertizei judiciare”, “obiective ale expertizei judiciare”;
- Să obțină cunoștințe și abilități practice de operare cu noțiunea de ”identificare criminalistică” și ”diagnosticare criminalistică” în activitatea de utilizare a expertizei judiciare criminalistice și non criminalistice în procesul de dovedire;
- Să obțină cunoștințe despre criteriile de clasificare a expertizelor judiciare;
- Să obțină cunoștințe și abilități practice de dispunere a expertizelor judiciare;
- Să poată diferenția competențele expertizelor judiciare;
- Să poată formula sarcinile către expertul judiciar, reieșind din materialele puse la dispoziția acestora;
- Să acumuleze deprinderi practice de pregătire a obiectelor pentru dispunerea expertizelor judiciare de genurile criminalistice și non criminalistice (conform nomenclatorului și altele, absente în acesta)
- Să poată identifica competențele expertului judiciar;
- Să cunoască statutul procesual al specialistului și expertului judiciar;

- Să cunoască formele de raportare a rezultatelor examinărilor efectuate de către specialist și expertul judiciar;
- Să poată utiliza informația obținută la interpretarea științifică a urmelor și mijloacelor materiale de probă, în scopul dovedirii adevărului judiciar;
- Să poată aprecia din punct de vedere juridic rapoartele de expertiză judiciară și de constatare tehnico-științifică.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil:

- să înțeleagă rolul expertului judiciar în procesul de justiție penală și civilă;
- să înțeleagă noțiunea de “cunoștințe speciale” și modul lor de utilizare în procesul judiciar;
- să determine deosebirile privind limitele competenței expertului judiciar și a specialistului;
- să cunoască metodica generală de efectuare a expertizelor judiciare;
- să cunoască particularitățile de dispunere a diferitor tipuri de expertize judiciare (simple, suplimentare, repetate, complexe, pluridisciplinare, în comisii, cu multe obiecte, etc.) și de pregătire a materialelor pentru prezentare expertului;
- să cunoască cerințele față de prezentarea spre examinare a obiectelor, în cazul dispunerii expertizelor conform nomenclatorului, dar și în cazul dispunerii altor genuri, absente în nomenclator;
- să cunoască informația posibil de extras în urma interpretării științifice a urmelor și mijloacelor materiale de probă;
- să cunoască principiile de apreciere a rapoartelor de expertiză judiciară și de constatare tehnico-științifică.
- să perceapă obiectul și principiile disciplinei expertiza judiciară;
- să diferențieze tipurile de expertize judiciare;
- să identifice asemănările și deosebirile dintre expertiza judiciară, extrajudiciară și nejudiciară;
- să dispună expertize judiciare conform nomenclatorului și altele, care nu sunt în nomenclator;
- să formuleze sarcini de expertiză la dispunere a diferitor tipuri de expertize judiciare;
- să perfecteze ordonanțe de dispunere a expertizelor judiciare;
- să aplice cerințele către pregătirea obiectelor pentru dispunerea tuturor tipurilor de expertize;
- să identifice competențele expertului judiciar în cadrul soluționării întrebărilor înaintate în actul ordonator;
- să identifice potențialele erori în aplicarea de către expert a metodei generale de efectuare a expertizelor judiciare;
- să aprecieze raportul de expertiză în funcție de specialitatea de expertiză și tipul expertizei;
- să identifice lacunele din legislația din domeniu și să facă propuneri de modificare a acesteia;
- să propună îmbunătățiri la modul de raportare a rezultatelor cercetărilor efectuate de către specialist și expertul judiciar;
- să propună domenii de dezvoltare a expertizei judiciare criminalistice și non criminalistice în funcție de necesitățile procesului judiciar.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore simulative	Evaluarea
Expertiza judiciară Criminalistică și non criminalistică	Cataraga Olga	I	36(10/26)	10	26	Evaluare continuă/ Examen final (test grilă și speță)

V. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore simulative
1.	Clarificarea condițiilor științifice și procesuale în activitatea de expertiză judiciară în mai multe state, a suportului metodologic și metodic a practicii de expertiză judiciară criminalistică și non criminalistică.	1	-
2.	<p>Limitele de competență ale expertului judiciar. Expertiza complexă.</p> <p><i>Ore curs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Principiile de formulare a întrebărilor pentru dispunerea expertizelor judiciare; • Întrebări tip pentru diferite specialități de expertiză.; • Determinarea obiectivelor expertizei. • Pregătirea materialelor necesare efectuării expertizei, cerințe generale. • Alegerea expertului/instituției pentru dispunerea expertizei. <p>Subiecții oficiali ai expertizei judiciare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audierea expertului. • Aspecte contemporane privind expertiza complexă. <p><i>Activități simulative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Să utilizeze diferite forme de ajutor acordate de specialist și expert în justiția penală; • Să expună principiile generale de formulare a obiectivelor de expertiză; • Să determine tipul de expertiză necesar de a fi dispus în baza circumstanțelor deținute; • Să organizeze activitatea de obținere a materialelor necesare pentru dispunerea expertizei; • Să organizeze activitatea de colectare a mostrelor; • Să aprecieze subiectul/subiecții căruia/ -ora va dispune efectuarea expertizei; • Să stabilească posibilitățile de interpretare științifică a anumitor urme și mijloace materiale de probă, pentru utilizarea lor în dovedirea adevărului judiciar; • Să deosebească expertiza complexă de cea în comisie și pluridisciplinară 	2	2
3.	<p>Clarificarea problemelor de clasificare a expertizelor judiciare. Modelarea algoritmilor de dispunere a expertizei judiciare criminalistice și non criminalistice.</p> <p><i>Ore curs:</i></p>	1	8

	<ul style="list-style-type: none"> • Clasificarea generală a obiectelor de expertiză • Clasificarea obiectelor de expertiză, funcție de genul expertizei: • Expertize criminalistice tradiționale • Expertize chimico-criminalistice • Expertize biologice • Expertize economico-ingineresti • Expertize tehnico-ingineresti; • Expertize judiciare psihologice <p><i>Activități simulative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Să clasifice obiectele expertizei judiciare după criterii generale și specifice • Să expună principiile generale de clasificare a obiectelor de expertiză; • Să determine tipul de expertiză necesar de a fi dispus în baza obiectelor de expertiză; • Să însușească particularitățile de pregătire a obiectelor necesare pentru dispunerea expertizelor, în funcție de gen; • Să însușească delimitarea obiectelor, în funcție de rolul acestora în examinarea de expertiză 		
4.	<p>Etapele dispunerii expertizei judiciare, conținutul actelor ordonatoare pentru diferite tipuri de expertiză.</p> <p><i>Ore curs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Formularea obiectivelor de expertiză • Calificarea obiectelor expertizei (de examinat și pentru comparație); • Pregătirea obiectelor pentru dispunerea expertizei; • Perfectarea actelor ordonatoare. • Cerințe față de actele de ordonare a expertizelor, în funcție de tipul expertizei. <p><i>Activități simulative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Să formuleze obiective de expertiză • Să însușească calificarea obiectelor expertizei (de examinat și pentru comparație); • Pregătirea obiectelor pentru dispunerea expertizei; • Perfectarea actelor ordonatoare. • Cerințe față de actele de ordonare a expertizelor, în funcție de tipul expertizei. 	2	8
5.	<p>Structuri practice ale modulelor de acțiune în cadrul activităților expertului judiciar. Activitățile succesive în procesul efectuării expertizei, asigurarea transparenței în activitatea de efectuare a expertizei judiciare. Evaluarea raportului de expertiză judiciară în calitate de materie probatorie.</p> <p><i>Ore curs:</i></p>	2	6

	<ul style="list-style-type: none"> • Noțiuni de metodologie, metodă și metodică de efectuare a expertizei judiciare; • Clasificarea metodelor și metodicilor de efectuare a expertizei judiciare; • Metoda generală de efectuare a expertizei judiciare; • Etapele metodicii generale de efectuare a expertizei judiciare și sarcinile acestora; • Metodicile-tip de efectuare a expertizelor judiciare criminalistice și non criminalistice; • Metode tehnico-științifice utilizate la efectuarea expertizei judiciare criminalistice și non criminalistice ; • Raportul de expertiză judiciară, structura și cerințele față de conținut; • Alte forme de raportare a rezultatelor examinărilor efectuate de expertul judiciar și specialist; • Clasificarea greșelilor de expertiză; • Greșeli de examinare; • Greșeli cu caracter de perfectare a rapoartelor de expertiză Studierea RE, RCTȘ prin prisma ordonatorului; • Criterii de apreciere a RE și RCTȘ; • Modalități de apreciere. • Concluzii de apreciere a RE și RCTȘ • Principii de apreciere a raportului de expertiză și ale altor forme de raportare a rezultatelor examinărilor. <p><i>Activități simulative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Să delimiteze noțiunile de ”metodologie”, ”metodică” și ”metodă” de expertiză; • Să însușească etapele metodicii generale de efectuare a expertizei judiciare; • Să însușească cerințele față de întocmirea unui raport de expertiză judiciară și ale altor forme de raportare a rezultatelor examinărilor; • Să poată delimita greșelile expertului de activități intenționate, nerespectarea metodicii; • Să însușească principiile și modalitățile de apreciere a raportului de expertiză și ale altor forme de raportare a rezultatelor examinărilor; • Să poată da apreciere juridică raportului de expertiză și ale altor forme de raportare a rezultatelor examinărilor. 		
6.	<p>Sisteme de management implementate în activitatea de expertiză judiciară criminalistică și non criminalistică și rolul lor în sporirea eficacității aprecierii probei cu expertiza.</p> <p><i>Ore curs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Noțiuni de sisteme de management adecvate activității de expertiză; • Noțiuni generale de acreditare a instituțiilor de expertiză; • Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări – SM SR EN ISO/CEI ISO 17025, 	2	2

<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea conformității Cerințe pentru funcționarea diferitor tipuri de organisme care efectuează inspecții - SR EN ISO/CEI ISO 17020. • Să înțeleagă cerințele sistemelor de management adecvate activității de expertiză judiciară; • Să înțeleagă beneficiile acreditării activității de expertiză judiciară • Să deosebească sistemul de management de metoda acreditată; • Să înțeleagă și să poată aprecia corect concluziile expertului judiciar, formulate urmare a aplicării metodei acreditate și a celei fără acreditare; 		
Total	10	26

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<p>Scenariile conform cărora se vor petrece activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze și situații reale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, teoriei de specialitate etc.</p> <p>Scenariile nu vor include și actele procedurale care se întocmesc cu ocazia numirii și efectuării expertizelor.</p> <p>Scenariile vor fi întocmite astfel încât să includă posibilitatea participanților de a discuta și contesta argumentat și întemeiat actele respective.</p> <p>În cadrul activităților simulative se vor studia metodicile generale de efectuare a expertizei și a metodicilor-tip pentru diferite genuri de expertiză; rapoartele de expertiză și a altor forme de raportare a examinărilor; rapoartele de expertiză sub acreditare și se vor delimita de categoria celor care nu se află sub acreditare.</p> <p>Formabilii se vor familiariza cu SR EN ISO/CEI ISO 17020 și SM SR EN ISO/CEI ISO 17025, particularitățile de implementare a lor în activitatea de expertiză, beneficiile acreditării laboratoarelor și impactul asupra procesului judiciar.</p> <p>Simulările vor fi asistate de următorii specialiști:</p> <p><i>Anatolie Lăsâi, Iurie Gavriliță, Adrian Cechin, șefi LEJs din Centrul Național de Expertize Judiciare, Ministerul Justiției.</i></p> <p><i>Liudmila Postica, expert judiciar psiholog CNEJ</i></p> <p><i>Efim Obreja, Grosu Vasile, Oleg Ziber, Lucia Chintea - experți judiciari de categorie superioară ai LEJs Centrul Național de Expertize Judiciare, Ministerul Justiției.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ condiții special amenajate pentru simularea proceselor de efectuare a cercetărilor; ➤ echipament de înregistrare video și audio; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică; ➤ după caz: tablă flip-chart, proiector.

EVALUAREA

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu două note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. O notă va fi acordată pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup). A doua notă va fi acordată pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității scrise se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Capacitatea de a rezuma și reda faptele.
- c) Capacitatea de a întocmi actele procedurale structurat și clar, în conformitate cu dreptul procedural național.
- d) Caracterul complex și plenitudinea documentelor.
- e) Corectitudinea soluției reținute în încheierea judecătorească și a concluziilor făcute.
- f) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului.
- g) Veridicitatea și logica motivării.
- h) Limbajul și stilul de redare.

La evaluarea activităților verbale se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Motivarea și caracterul adecvat al argumentelor.
- c) Modul de executare a obligațiilor și de exercitare a drepturilor care rezultă din calitatea procesuală atribuită în cadrul simulării;
- d) Corectitudinea aprecierii faptelor și a probelor;
- e) Corectitudinea reacției la situații neașteptate;
- f) Comportamentul în situații de conflict sau situații emoționale dificile;
- g) Corectitudinea, logica și ordinea adresării întrebărilor în cadrul audierilor;
- h) Calitatea strategiilor și tacticilor procesuale aplicate;
- i) Creativitatea;
- j) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului;
- k) Veridicitatea, structurarea și logica expunerii verbale;
- l) Gestionarea timpului judiciar (pentru audientul care joacă rolul de judecător).

B. Evaluarea finală se va efectua prin examen compus dintr-un test electronic (întrebări teoretico-aplicative) și speța, care va consta în întocmirea unui act procedural legat de dispunerea expertizei judiciare criminalistice/ non criminalistice ori de pregătire pentru dispunere, ori de apreciere a unui raport de expertiză judiciară criminalistică/ non criminalistică.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:

A. LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ

1. Legea nr. 68 din 14.04.2016 “Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”.
2. Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.985-XV din 18.04.2002;
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.122-XV din 14.03.2003;
4. Codul civil al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.1107 din XV din 6.06.2002;
5. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin legea nr.225-XV din 30.05.2003;

6. Codul contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008;
7. Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.1149 din 20.07.2000;
8. HG 195 din 24.03.2017 “Privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare”;

B. LITERATURA DE SPECIALITATE

1. Alămoreanu Sorin, ”Problematika expertizelor criminalistice. Note de curs pentru studii de master.”, ed. Tampangiu, 2013;
2. Ionescu Lucian, Sandu Dumirtu, Identificarea criminalistică, editura științifică, București,1990;
3. Munteanu maxim, ”Bancnota națională și valutară Între fals și authentic”, Chișinău, 2018;
4. Stancu Emilian, Criminalistica, vol-1, ed.III, editura ACTAMI, București, 1999;
5. Stoian Maria Georgeta, Contribuția expertizei fizico-chimice a probelor materialeșă probațiunea judiciară”, București, 2013;
6. Publicații periodice internaționale din domeniul teoriei și practicii expertizei judiciare.
7. Averianova T.V., Stacus V.F., Библиотека судебного эксперта, ISBN 978-5-9916-2509-8, 2013 г.;
8. Ищенко П.П., Специалист в следственных действиях. Уголовно-процессуальные и криминалистические аспекты. Москва, Юридическая литература, 1990 г.;
9. Криминалистическая экспертиза, выпуск У, УІ, Высшая школа МООП СССР, Москва, 1969;
10. Россинская Елена, Галяшина Елена, Настольная книга судьи. Судебная экспертиза, Издательство: Проспект ISBN 978-5-392-13457-1, 2014 г.;
11. Россинская Елена, Галяшина Елена, Судебная экспертиза. Сборник документов, Издательство: Проспект, ISBN 978-5-392-12307-0, 2014 г.;
12. Россинская Елена, Судебная экспертиза. Типичные ошибки, Издательство: Проспект, ISBN 978-5-392-13423-6, 2014 г.;
13. Москвин, Аккредитация в судебной экспертизе. ISBN 978-5-93295-730-1, 2013 г.;
14. SM SR EN ISO/IEC 17025:2006 și versiunea 2017;
15. SR EN ISO/CEI 17020:2012.

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.8
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

la disciplina

**„PROBLEMATICA CALIFICĂRII
ANUMITOR CATEGORII DE INFRAȚIUNI”**

(candidați la funcții de judecător și procuror)

AUTOR:

Adriana EȘANU,
Doctor în drept, conferențiar universitar,
Formator INJ

AVIZAT

Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Încadrarea juridică a faptei joacă un rol crucial în cadrul procesului penal; or, tocmai grație acestui proces, se poate organiza traseul de mai departe al activității subiecților abilitați cu aplicarea legii penale. La fel, în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane se poate pregăti o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, constituind o condiție esențială a echității procedurii garantate de art.6 din Convenția Europeană. Din această perspectivă, scopul prioritar al formării profesionale a audienților, candidați la funcția de judecător și procuror – destinatari ai disciplinei conexe *„Problematika calificării anumitor categorii de infracțiuni”*, rezidă în aprofundarea cunoștințelor teoretice și practice în procesul stabilirii și fixării juridice a corespunderii concrete între semnele faptice ale conduitei infracționale și semnele componente de infracțiune prevăzute de legea penală, în cultivarea gândirii analitice și a celei predictive, precum și în stimularea deprinderii de a lucra creativ și productiv, prin aceasta audientul asumându-și responsabilități în procesul de luare a deciziilor.

Concepția de formare inițială în materia calificării anumitor categorii de infracțiuni se canalizează, predilect, pe: valorificarea deplină a potențialului intelectual al audientului, exploatarea practicii judiciare relevante în sensul unei bune asimilări a materiei penale, formarea abilităților practice ale viitorilor procurori și judecători, lărgirea orizontului intelectual al viitorilor procurori și judecători. Pentru a atinge respectivele deziderate, formatorul va realiza activități moderne și flexibile de formare. Metodele și tehnicile de formare aplicabile în cadrul orelor de curs și a celor practice, vor favoriza crearea unei ambiante activ-participative, apte de a cultiva însușiri fundamentale unui judecător și procuror, și anume: independență, responsabilitate, creativitate, spirit critic, gândire analitică, aptitudini și atitudini exploratoare, astfel încât, odată admis în funcție, să facă față provocărilor presupuse de râvnita aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, dar și modificărilor pe care o suferă legea penală națională ca urmare a influenței jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- să aplice principiile și regulile de calificare a infracțiunilor în procesul stabilirii și fixării juridice a corespunderii concrete între semnele faptice ale conduitei infracționale și semnele componente de infracțiune prevăzute de legea penală;
- să ia decizii la soluționarea cazurilor practice ce țin de încadrarea juridică a unei infracțiuni în acord cu regulile de calificare a infracțiunilor;
- să formuleze raționamente și să susțină argumentat puncte de vedere în procesul stabilirii și fixării juridice a corespunderii concrete între semnele faptice ale conduitei infracționale și semnele componente de infracțiune prevăzute de legea penală;
- să evalueze corectitudinea sau incorectitudinea unor soluții din practica de urmărire penală și cea judiciară;
- să reevalueze procesul de incriminare, dezincriminare și reincriminare a faptelor prejudiciabile consacrate în Partea Specială a Codului penal;
- să estimeze efectele pozitive și negative asupra calității aplicării legii penale pe care le au diversele amendamente operate în Codul penal al Republicii Moldova.
- să formuleze unele recomandări teoretice în scopul îmbunătățirii calitative continue a legii penale în unison cu principiul legalității incriminării.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- distingă infracțiunile care comportă anumite similitudini;
- descrie semnele obiective și subiective ale faptelor incriminate în Partea Specială a Codului penal;
- identifice acele elemente constitutive ale infracțiunilor, care nu sunt specificate în mod expres în dispozițiile de incriminare corespunzătoare;
- stabilească legăturile dintre normele legii penale și normele de referință din actele normative extrapenale;
- traducă în limbajul dreptului penal faptele ilegale de relevanță penală, desprinse din realitatea socială;
- stabilească criteriile de delimitare dintre infracțiuni și faptele ilegale nepenale;
- aplice hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în procesul de interpretare a normelor de drept penal;
- determine modelele de alternativă pentru normele penale speciale, caracterizate prin disfuncționalități tehnico-juridice;
- utilizeze metodele specifice dreptului penal în procesul de elucidare a esenței juridice a unei sau altei componente de infracțiune;
- formuleze propuneri de compatibilizare a prevederilor normelor penale autohtone cu prevederile legislației europene;
- selecteze instrumentarul teoretico-practic necesar ca suport la clarificarea naturii juridice a unei sau altei componente de infracțiune;
- programeze algoritmi de calificare în cazul unor infracțiuni determinate;
- identifice probleme actuale de practică judiciară în materie de calificare a infracțiunilor;
- precizeze cauzele de nefuncționare a normelor juridico-penale ce stabilesc răspunderea penală pentru anumite categorii de infracțiuni;
- propună soluții funcționale pentru eficientizarea aplicării normelor și instituțiilor dreptului penal;
- determine perspectivele dezvoltării dreptului penal ca instrument de realizare a politicii penale în Republica Moldova;
- realizeze redactarea rechizitoriilor și hotărârilor, elaborate de procurori și judecători în funcție, în planul verificării corespunderii acestora cu legea penală.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
<i>Problematika calificării anumitor categorii de infracțiuni</i>	Eșanu Adriana	I	48 (4/44)	4	44	Evaluarea continuă/examen final

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Principiile și regulile de calificare a infracțiunilor	4	-
2.	Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	-	6
3.	Infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei	-	4
4.	Infracțiuni privind viața sexuală	-	2
5.	Infracțiuni contra patrimoniului	-	6
6.	Infracțiuni contra familiei și minorilor	-	4
7.	Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	-	4
8.	Infracțiuni economice	-	6
9.	Infracțiuni informatice și în domeniul telecomunicațiilor	-	2
10.	Infracțiuni în domeniul transporturilor	-	2
11.	Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică	-	6
12.	Infracțiuni de corupție în sectorul privat	-	2
TOTAL		4	44

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Principiile și regulile de calificare a infracțiunilor</i>		
<i>Ore de curs</i> 1. Principiile (fundamentale și specifice) calificării infracțiunilor. 2. Particularitățile calificării infracțiunilor în cazul unui concurs de infracțiuni și în cazul concurenței normelor juridico-penale. 3. Calificarea infracțiunilor în cazul activității infracționale neconsumate. 4. Specificul calificării infracțiunilor săvârșite în participație.	Prelegere cu sport vizual; Dezbateri; Studiu de caz; Demonstrația; Feedback; Laptop/tablă inteligentă; Studii/acte procedurale în formă electronică.	Lectura problematizată. Studiul practicii judiciare.

Tema 2. Infrațiuni contra vieții și sănătății persoanei		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Comparația între infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei. 2. Delimitarea infracțiunilor contra sănătății persoanei de faptele conexe penale și nepenale. 3. Soluționarea controverselor privind incriminarea și calificarea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. 4. Problemele practicii judiciare privind infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei.</p>	<p>Seminar-dezbateri; Demonstrația; Brainstorming; Feedback; Flipchart.</p>	<p>Elaborarea de rapoarte în baza analizei practicii judiciare; Soluționarea spețelor.</p>
Tema 3. Infrațiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Compararea unor infracțiuni prevăzute în Capitolul III al Părții Speciale a Codului penal cu unele infracțiuni contra patrimoniului, contra familiei și minorilor, contra justiției etc. 2. Specificul coautoratului, complicității, tentativei etc. în cazul infracțiunilor contra libertății, cinstei și demnității persoanei. 3. Probleme actuale ale legislației și practicii judiciare referitoare la infracțiunile contra libertății, cinstei și demnității persoanei. 4. Influențele calității textului incriminărilor referitoare la infracțiunile contra libertății, cinstei și demnității persoanei asupra procesului de aplicare a acestor incriminări.</p>	<p>Studiu de caz; Lucru în grup; Feedback; Fișe de observare; Laptop/tablă inteligentă; Studii/acte procedurale în formă electronică.</p>	<p>Elaborarea de rapoarte în baza analizei practicii judiciare; Soluționarea spețelor.</p>
Tema 4. Infrațiuni privind viața sexuală		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Cadrul reglementar și tipologia infracțiunilor privind viața sexuală. 2. Specificul calificării coautoratului, complicității, tentativei etc. în cazul infracțiunilor contra inviolabilității sexuale și libertății sexuale a persoanei. 3. Probleme actuale ale legislației și practicii judiciare referitoare la infracțiunile privind viața sexuală. 4. Influențele calității textului incriminărilor referitoare la infracțiunile privind viața sexuală asupra procesului de aplicare a acestor incriminări.</p>	<p>Studiu de caz cu lucru în grup; Discuția în perechi; Feedback; Fișe de lucru.</p>	<p>Elaborarea rapoartelor științifice; Rezolvarea spețelor.</p>
Tema 5. Infrațiuni contra patrimoniului		

<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Problemele practicii judiciare privind infracțiunile săvârșite prin sustragere. 2. Problema concursului de infracțiuni și a concurenței de norme în cazul infracțiunilor contra patrimoniului. 3. Etapele activității infracționale în cazul incriminărilor prevăzute în Capitolul VI al Părții Speciale a Codului penal. 4. Problemele participăției în cazul infracțiunilor contra patrimoniului. 5. Criteriile de distincție dintre infracțiunile contra patrimoniului și faptele conexe penale și nepenale. 6. Problemele optimizării cadrului normativ al infracțiunilor contra patrimoniului. 	<p>Brainstorming; Rezolvarea spețelor în perechi; Demonstrația; Studiu de caz cu lucru în grup; Tehnica parcării; Feedback; Fișe de lucru și de evaluare; Flipchart.</p>	<p>Redactarea rechizitoriilor și hotărârilor, elaborate de procurori și judecători în funcție, în planul verificării corespunderii acestora cu regulile de calificare a infracțiunii; Rezolvarea spețelor.</p>
<i>Tema 6. Infracțiuni contra familiei și minorilor</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trăsăturile caracteristice ale elementelor constitutive și ale elementelor circumstanțiale agravante ale infracțiunilor contra familiei și minorilor. 2. Disocierea infracțiunilor contra familiei și minorilor de unele fapte penale conexe. 3. Participația și etapele activității infracționale neconsumate în cazul infracțiunilor contra familiei și minorilor. 4. Probleme de încadrare a faptelor incriminate în Capitolul VII al Părții Speciale a Codului penal. 	<p>Soluționarea cazurilor practice; Brainstorming frontal; Studiu de caz individual; Flipchart; Laptop/tabla inteligentă; Fișe de lucru și de evaluare.</p>	<p>Elaborarea de rechizitorii (pentru procurori) și a sentințelor (pentru judecători) ca finalitate a studiilor de caz; Studiul practicii judiciare.</p>
<i>Tema 7. Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Algoritmul de încadrare juridică a faptelor infracționale incriminate în Capitolul VIII al Părții Speciale a Codului penal. 2. Problema concursului de infracțiuni și a concurenței de norme în cazul infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale. 3. Probleme actuale ale legislației și practicii judiciare referitoare la infracțiunile contra sănătății publice și conviețuirii sociale. 4. Respectarea principiului legalității la aplicarea răspunderii penale pentru infracțiunile contra sănătății publice și conviețuirii sociale. 	<p>Seminar-dezbateri; Studiu de caz cu lucru în perechi; Fișe de lucru.</p>	<p>Elaborarea de rapoarte în baza examenului practicii judiciare; Rezolvarea spețelor.</p>

Tema 8. Infrafracțiuni economice		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Algoritmul de încadrare juridică a faptelor infracționale incriminate în Capitolul X al Părții Speciale a Codului penal.</p> <p>2. Particularitățile coautoratului, complicității și tentativei la infracțiunile economice.</p> <p>3. Probleme de încadrare a faptelor incriminate în Capitolul X al Părții Speciale a Codului penal.</p> <p>4. Cauzele de nefuncționare a unor norme juridico-penale ce stabilesc răspunderea penală pentru infracțiunile economice.</p> <p>5. Examenul practicii judiciare asupra infracțiunilor economice.</p>	<p>Brainstorming frontal;</p> <p>Lucru în perechi și în grup pentru rezolvare de spețe;</p> <p>Feedback;</p> <p>Fișe de lucru și de evaluare.</p>	<p>Elaborarea de rapoarte în baza analizei practicii judiciare;</p> <p>Soluționarea spețelor.</p>
Tema 9. Infrafracțiuni informatice și în domeniul telecomunicațiilor		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Algoritmul de încadrare juridică a faptelor infracționale incriminate în Capitolul XI al Părții Speciale a Codului penal.</p> <p>2. Disocierea infracțiunilor informatice și în domeniul telecomunicațiilor de unele fapte penale conexe.</p> <p>3. Probleme actuale ale legislației și practicii judiciare referitoare la infracțiunile informatice.</p> <p>4. Cauzele de nefuncționare a unor norme juridico-penale ce stabilesc răspunderea penală pentru infracțiunile informatice și în domeniul telecomunicațiilor.</p>	<p>Seminar-dezbatere;</p> <p>Brainstorming frontal;</p> <p>Demonstrația;</p> <p>Lucru în perechi;</p> <p>Feedback;</p> <p>Flipchart.</p>	<p>Pregătirea temei pentru activități practice;</p> <p>Elaborarea de rapoarte/referate științifice;</p> <p>Rezolvarea spețelor.</p>
Tema 10. Infrafracțiuni în domeniul transporturilor		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Trăsăturile caracteristice ale infracțiunilor prevăzute în Capitolul XII al Părții Speciale a Codului penal.</p> <p>2. Comparația între infracțiunile în domeniul transporturilor.</p> <p>3. Probleme actuale ale legislației și practicii judiciare referitoare la infracțiunile în domeniul transporturilor.</p> <p>4. Examenul practicii judiciare asupra infracțiunilor în domeniul transporturilor.</p>	<p>Dezbatere;</p> <p>Studiu de caz;</p> <p>Feedback.</p> <p>Laptop/tabla inteligentă.</p>	<p>Pregătirea temei pentru activități practice;</p> <p>Elaborarea de rapoarte în baza studiului practicii judiciare.</p>
Tema 11. Infrafracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Disocierea infracțiunilor contra bunei</p>	<p>Soluționarea cazurilor practice;</p>	<p>Rezolvarea spețelor;</p>

<p>desfășurări a activității în sfera publică de faptele conexe penale și nepenale.</p> <p>2. Cauze speciale de liberare de răspundere penală în materia infracțiunilor de corupție.</p> <p>3. Concurența de norme penale și concursul de infracțiuni, privite în raport cu calificarea faptelor prevăzute la art.324-332² CP RM.</p> <p>4. Examenul practicii judiciare asupra infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică.</p> <p>5. Probleme de încadrare a infracțiunilor de corupție comise în participație.</p> <p>6. Probleme de interpretare și respectare a principiului legalității incriminării ce derivă din utilizarea în conținutul incriminator al art.327-329, 330² și 332 CP RM a unor semne estimative.</p>	<p>Lucru în perechi; Feedback; Dosare multiplicate; Laptop/tablă inteligentă; Fișe de lucru și de evaluare.</p>	<p>Studiul practicii judiciare; Studiu individual de cercetare a jurisprudenței CtEDO în materie de provocare la acte de corupție.</p>
<p>Tema 12. Infracțiuni de corupție în sectorul privat</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Algoritmul de încadrare juridică a faptelor infracționale incriminate în Capitolul XVI al Părții Speciale a Codului penal.</p> <p>2. Examenul practicii judiciare asupra infracțiunilor de corupție în sectorul privat.</p> <p>3. Probleme actuale ale legislației și practicii judiciare referitoare la infracțiunile de corupție în sectorul privat.</p>	<p>Dezbateri; Feedback; Fișe de lucru și de evaluare.</p>	<p>Rezolvarea spețelor; Studiul practicii judiciare.</p>

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- Participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- Realizarea activităților individuale, în perechi și de grup;
- Redactarea rechizitoriilor și hotărârilor, elaborate de procurori și judecători în funcție, în planul verificării corespunderii acestora cu legea penală;
- Susținerea de testări care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor profesionale;
- Elaborarea de rapoarte și referate asupra unui subiect propus pentru cercetare în calitate de lucru individual.

B. Evaluarea finală va consta în: examen scris, care va fi alcătuit dintr-un bilet, ce va cuprinde: o întrebare teoretică și sarcina practică ce va consta în soluționarea a două cazuri practice.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 1994. – Nr.1.

2. Codul penal al Republicii Moldova: Legea nr.985 din 18.04.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2002. – Nr.128-129.

Jurisprudență/Practica judiciară:

3. Jurisprudența Curții Supreme de Justiție în materie penală (2008-2010): Culegere / col. red. Gurschi C., Botezatu R., Dolea Ig. ș.a. - Chișinău, 2012.

Literatură de specialitate:

4. Andone-Bontaș A. *Infrațiuni privitoare la viața sexuală*. - București, 2010.
5. Bogdan S. *Eroarea în dreptul penal*. - București, 2008.
6. Botezatu Ig. *Răspunderea penală pentru escrocherie*. - Chișinău, 2010.
7. Botnarenco M. *Răspunderea penală pentru hărțuirea sexuală*. - Chișinău, 2016.
8. Brînza S., Stati V. *Tratat de drept penal. Partea Specială*. Vol.I, II. - Chișinău, 2015.
9. Cioclei V. *Drept penal. Partea Specială. Infrațiuni contra patrimoniului*. - București, 2011.
10. Copețchi S. *Răspunderea penală pentru atragerea minorilor la activitate criminală sau determinarea lor la săvârșirea unor fapte imorale*. - Chișinău, 2012.
11. Copețchi S., Hadîrcă Ig. *Calificarea infracțiunilor: Note de curs*. - Chișinău, 2015.
12. Crijanovschi S. *Aspecte teoretice și practice ale infracțiunii de șantaj*. - Chișinău, 2012.
13. Eșanu A. *Infrațiuni legate de prelevarea organelor sau țesuturilor umane în reglementarea legislației penale contemporane*. - Chișinău, 2009.
14. Gîrla L. *Aspecte teoretice și practice privind infracțiunea de pruncucidere*. - Chișinău, 2006.
15. Grama M. *Participanții la infracțiune și particularitățile răspunderii lor*. - Chișinău, 2004.
16. Grama M., Botnaru S., Șavga A. ș.a. *Drept penal. Partea Generală*. Vol.I. - Chișinău, 2012.
17. Gurev D. *Răspunderea penală pentru răpirea unei persoane*. - Chișinău, 2018.
18. Hadîrcă I. *Răspunderea penală pentru infracțiunile săvârșite în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și precursorilor acestora*. - Chișinău, 2008.
19. *Manualul Judecătorului pentru cauze penale* / coord. ed. M.Poalelungi. - Chișinău, 2013.
20. Mutu-Strulea M. *Analiza juridico-penală a spălării banilor*. - Chișinău, 2006.
21. Plop A. *Răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului*. - Chișinău, 2015.
22. Popov R. *Subiectul infracțiunilor prevăzute în capitolele XV și XVI ale Codului penal*. - Chișinău, 2012.
23. Prodan S. *Răspunderea penală pentru infracțiunile legate de creditare*. - Chișinău, 2011.
24. Selevestru I. *Răspunderea penală pentru delapidarea averii străine*. - Chișinău, 2015.
25. Serbinov A. *Răspunderea penală pentru infracțiunile contra securității publice exprimate în manipulări ilegale cu arme și muniții*. - Chișinău, 2017.
26. Slăvoiu R. *Protecția penală a vieții private*. - București, 2016.
27. Stati V. *Infrațiuni în care mijlocul de transport apare ca obiect material sau ca mijloc de săvârșire a infracțiunii*. - Chișinău, 2010.
28. Stati V. *Infrațiuni economice: Note de curs*. - Chișinău, 2014.
29. Ștefănuț R. *Infrațiunea de violare de domiciliu în legislația Republicii Moldova și în cea a României*. - Chișinău, 2011.
30. Trancă A. *Luarea și darea de mită, traficul de influență: Practică judiciară*. - București, 2011.
31. Timofei C. *Răspunderea penală pentru traficul de influență*. - Chișinău, 2012.

32. Timofei S. *Răspunderea penală pentru infracțiunile în domeniul concurenței*. - Chișinău, 2011.
33. Ursu D. *Tortura, tratamentul inuman sau degradant: Aspecte de drept penal material: Monografie*. - Chișinău, 2017.
34. Vidaicu M. *Aspectele juridico-penale ale eutanasiei*. - Chișinău, 2009.
35. Кудрявцев В.Н. *Общая теория квалификации преступлений*. - Москва, 2007.
36. Рагог А.И. *Настольная книга судьи по квалификации преступлений: Практическое пособие*. - Москва, 2006.
37. Савельева В.С. *Основы квалификации преступлений: Учебное пособие*. 2-е изд. - Москва, 2011.

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.9
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

la disciplina

„STILISTICA ȘI REDACTAREA JURIDICĂ”

(candidați la funcții de judecători de procuror)

AUTORI:

Ecaterina POPA,
Șef Direcție instruire și cercetare, INJ,
magistru în drept, formator INJ,

Tudor PAPUC,
Secretar-șef adjunct
al Curții Constituționale,

Sergiu RUSSU,
Procuror, șef al Secției
Combaterea traficului de ființe umane
a Procuraturii Generale

_____ **AVIZAT**
Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Redactarea actelor utilizate în practica de urmărire penală și în cea judiciară presupune întocmirea lor în strictă conformitate cu prevederile legale, dar și cu respectarea normelor esențiale de limbă și stil specifice acestor tipuri de texte. Modalitățile de redactare a textelor aparținând registrului stilistic juridic se dezvoltă și se perfecționează continuu, deși, de cele mai multe ori, acestea respectă unele modele/tipare deja consacrate în practica judiciară. În același timp, chiar dacă la nivel editorial sunt elaborate mai multe ghiduri de redactare, culegeri de modele de acte procedurale, suporturi de curs, în exprimarea (orală și scrisă) a judecătorilor, procurorilor, a altor participanți la efectuarea justiției persistă unele lacune care afectează calitatea actului de justiție în cele din urmă.

Obiectivele de bază ale disciplinei „Stilistică și redactare juridică” sunt dezvoltarea la audienți a competențelor de redactare și stilizare a textelor juridice/actelor procedurale și estimarea avantajelor unei bune cunoașteri a normelor de stil aplicabile textelor în cauză.

Curriculumul cuprinde unități tematice care prevăd formarea abilităților de identificare a particularităților stilului textelor juridice, în general, și al actelor procedurale, în particular. Desfășurarea orelor de curs și a celor practice se va baza pe lucrul cu texte concrete și va urmări rezolvarea unor sarcini ce țin de aplicarea normelor de limbă și de stil, recunoașterea curenților stilistice și de modalitățile de înlăturare a acestor lacune.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei, audientul va obține următoarele competențe:

- Respectarea registrului stilistic adecvat la redactarea și stilizarea textelor cu caracter juridic în activitatea practică;
- Aplicarea corectă a normelor de limbă și de stil la interpretarea și redactarea textelor juridice și a actelor procesuale;
- Dezvoltarea abilităților practice de redactare a textelor juridice;
- Aplicarea adecvată a tehnicilor de redactare specifice diferitelor categorii de texte juridice.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei, audientul va fi capabil să:

- recunoască elementele structurale și de conținut ale actelor utilizate în practică;
- argumenteze utilizarea unor unități lexicale/sintactice/de punctuație la redactarea textelor juridice și a actelor procesuale;
- identifice curențele de stil ale actelor redactate;
- întocmească un act procesual cu respectarea normelor de limbă și de stil și cu aplicarea tehnicilor de redactare adecvate;
- estimeze avantajele unei exprimări adecvate a punctelor de vedere și a tezelor de lucru la redactarea textelor utilizate în practică;
- înlătore inadvertențele gramaticale și să introducă în practica judiciară formulele juridice corecte de limbă română.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formatori	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Stilistică și redactare juridică	Popa Ecaterina	1	20	10	10	Evaluare continuă
	T. PAPUC					
	S. RUSSU					

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	Stilistica și stilurile funcționale ale limbii române. Particularitățile lingvistice ale stilului juridic	2	2
2.	Aspecte lingvistice, tehnici de redactare/stilizare juridică a actelor procesuale civile, penale, contravenționale.	4	2
3.	Valoarea stilistică a elementelor de vocabular, sintactice și de punctuație specifice actelor procedurale	4	2
4.	Redactarea și stilizarea actelor procedurale civile, penale, contravenționale.	0	4
TOTAL		10	10

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
<i>Tema 1. Stilistica și stilurile funcționale ale limbii române. Particularitățile lingvistice ale stilului juridic</i>		
<i>Ore curs</i>		
1. Noțiunea de stil/stilistică și stiluri funcționale. 2. Caracteristicile și particularitățile lingvistice ale stilului juridic.	Prelegere interactivă (cu suport vizual); Brainstorming Proiector/laptop Flipchart Acces la internet	
<i>Tema 2. Aspecte lingvistice, tehnici de redactare/stilizare juridică a procesuale civile, penale, contravenționale</i>		
<i>Ore de curs</i>		
1. Aspecte lingvistice în actele procesuale civile, penale, contravenționale. 2. Tehnici de redactare/stilizare juridică. Formule standard. Topica propoziției. Organizarea logico-juridică a enunțului. 3. Vocabularul adecvat. Carențe redacționale.	Curs – prelegere Proiector/laptop Prelegere interactivă (cu suport vizual); Brainstorming	<i>Ore practice</i> Lucru pe texte Analiza mostrelor de text
<i>Ore practice</i>		
1. Delimitarea aspectelor lingvistice în cadrul actelor civile, penale, contravenționale.		

<ol style="list-style-type: none"> 2. Redactarea unor acte procesuale civile, penale, contravenționale, cu utilizarea vocabularului adecvat și cu respectarea normelor de limbă, stil, organizare sintactică a enunțului. 3. Identificarea carențelor redacționale (polisemia, echivocul, redundanța). 4. Lucru asupra carențelor de stil identificate în diverse acte din practica judiciară 	<p>Seminar Studiu de acte procedurale pe cazuri concrete</p> <p>Lucru în grup cu repartizarea rolurilor pentru întocmirea unor tipuri de texte</p> <p>Tablă flipchart</p>	<p>Redactarea unor acte procesuale civile, penale, contravenționale.</p>
<p><i>Tema 3. Valoarea stilistică a elementelor de vocabular, sintactică și de punctuație specifice textelor cu caracter juridic, în speță, a actelor procedurale penale/procesuale civile</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monosemia și „neutralitatea” stilistică a vocabularului specific textelor cu caracter juridic. Interpretarea semantică și stilistică a unor cuvinte și expresii. 2. Valoarea topicii propoziției. Plasarea adecvată a structurilor sintactice specifice (infinitivale, gerunziale etc.) la redactarea textelor cu caracter juridic. 3. Valoarea semnelor de punctuație. Utilizarea adecvată a virgulei. Delimitarea corectă a sensurilor enunțului în funcție de semnele de punctuație utilizate. <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea monosemiei/polisemiei și „neutralității” stilistice a vocabularului specific textelor cu caracter juridic. Interpretarea semantică și stilistică a unor cuvinte și expresii 2. Aprecierea valorii topicii propoziției. Plasarea adecvată a structurilor sintactice specifice (infinitivale, gerunziale etc.) la redactarea textelor cu caracter juridic. 3. Expunerea/explicarea valorii semnelor de punctuație. Utilizarea adecvată a virgulei, aplicare practică. Delimitarea corectă a sensurilor enunțului în funcție de semnele de punctuație utilizate. 	<p>Curs –prelegere Proiector/laptop Prelegere interactivă (cu suport vizual); Brainstorming</p> <p>Seminar Studiu de caz Lucru în grup cu repartizarea rolurilor pentru interpretarea unor elemente de structură și de conținut</p> <p>Tablă flipchart</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Lucru pe texte Analiza mostrelor de text juridic Redactarea unor acte procesuale civile, penale, contravenționale.</p>
<p><i>Tema 4. Redactarea și stilizarea actelor procedurale penale/procesuale civile</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Recunoașterea/Identificarea particularităților lexicale, morfologice, sintactice, stilistice în cadrul unor acte din practica judiciară. 2. Lucru asupra greșelilor de limbă, carențelor de stil comise frecvent/identificate în diverse acte din practica judiciară 3. Redactarea/elaborarea proiectelor de acte din practica judiciară cu respectarea normelor de limbă și de stil cunoscute. 	<p>Seminar Lucru în grup Lucru pe texte Analiza mostrelor de text Redactarea unor acte din practica judiciară</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Lucru pe texte Analiza mostrelor de text juridic Studiu jurisprudențial Redactarea unor acte procedurale penale/procesuale civile.</p>

VII. EVALUAREA

Se va efectua continuă.

Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audienților în cadrul orelor de curs și al celor practice;
- realizarea activităților individuale;
- redactarea unor texte juridice cu respectarea normelor de limbă și de stil.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative specifice domeniului de specialitate:

- Codul de procedură penală al Republicii Moldova din 14.03.2003;
- Codul de procedură civilă al Republicii Moldova din 30.05.2003;
- Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002;
- Codul civil al Republicii Moldova din 1.03. 2019;
- Codul muncii al Republicii Moldova din 28.03.2003;
- Codul familiei al Republicii Moldova din 26.10.2000;
- Codul contravențional al Republicii Moldova din 24.10.2008;

Manuale:

1. Modele de acte judecătorești în procesul penal pentru judecătorii de instrucție; Chișinău, 2018
2. Modele de acte judecătorești în procesul contravențional, Chișinău, 2017
3. Hotărâri explicative în materie penală ale Plenului Curții Supreme de Justiție, Chișinău, 2018
4. Hotărâri explicative în materie civilă, Chișinău, 2018
5. Modele de acte procedurale în procesul penal. Chișinău, 2014
6. Modele de acte judecătorești. Procedura civilă. Chișinău, 2014
7. Manualul judecătorului pentru cauze penale. Chișinău, 2013;
8. Manualul judecătorului pe cauze civile. Chișinău, 2013.

Bibliografie de profil:

1. Alexei Pali, *Cultura comunicării*, Editura Epigraf, 2008;
2. Barbu Berceanu, *Dreptul și limba. Știința dreptului și lingvistica. Succinte considerații teoretice și aplicative*, în Studii și cercetări juridice, XXVI, 1981, nr.3, p.247-266;
3. Daniel J. Kornstein, *How to Write Right*, New York Law Journal, septembrie 2000;
4. Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, Academia Română, 2010; Rodica Zafiu, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Editura Universității din București, 2001;
5. Rodica Zafiu, *Limba și politică*, Editura Universității din București, 2007;
6. Teodora Irinescu, *Lingvistică juridică*, Iași, Casa Editorială „Demiurg”, 2003;
7. Teodora Irinescu, *Normă și abatere de la normă în terminologia juridică penală și civilă românească*, Iași, Casa Editorială „Demiurg”, 2004;
8. Irina Condrea, *E timpul să vorbim corect*, Editura Prut, 2014
9. Svetlana Guțu, *Corectitudinea textelor juridice*, Chișinău, 2018
10. Ghid practic al Departamentului de limba română din Direcția Generală Traduceri a Comisiei Europene;
11. Richard K. Neumann, *Legal Reasoning and Legal Writing, Structure, Strategy and Style*, Aspen Publishers, 2001.
12. Vitalie Marin, *Stilistica și cultivarea vorbirii*, Chișinău, 1991.

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.10
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

la disciplina

LIMBA ENGLEZĂ

nivel începător

(candidați la funcții de judecător și procuror)

**AUTOR:
Umit OZ**

AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Curriculum-ul este destinat persoanelor care urmează cursul de formare inițială în cadrul Institutului Național al Justiției și este calculat pentru 40 de ore.

Obiectivul cursului este de a-i familiariza pe viitorii procurori și judecători cu nivelul începător al limbii engleze. Curriculumul prevede antrenarea audienților în înțelegerea limbii engleze prin utilizarea expresiilor și propozițiilor simple, comunicarea în conversații prin formularea de întrebări și răspunsuri utilizând vocabularul limbii engleze corespunzător nivelului studiat. Activitatea practică se va baza pe lucrul cu diferite formule orale simple, exerciții de traducere și de gramatică.

Cunoștințele acumulate vor servi la îmbogățirea vocabularului în limba engleză, cât și la o mai bună capacitate de comunicare într-o limba străină.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Să formuleze și să înțeleagă expresii simple și propoziții când se vorbește rar și cu claritate;
- Să poată aplica în procesul de comunicare structurile gramaticale studiate;
- Să poată comunica într-o conversație, să formuleze întrebări pe teme cunoscute sau de necesitate imediată
- Să posede un vocabular bogat corespunzător nivelului studiat în limba străină pentru comunicarea curentă.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- definească structurile gramaticale caracteristice nivelului începător al limbii engleze;
- exerseze vorbirea, participând la dialoguri pe teme simple, uzuale;
- înțeleagă un text scris/un material audio și comentează pe marginea acestuia;
- dezvolte considerabil vocabularul.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea finală
Limba Engleză (elementar)	Umit OZ	I	40	0	40	Examen

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Number of hours	Number of practice
1.	Hello everybody !		6
2.	Meeting people!		6
3.	The world of work		6
4.	Take it easy !		6
5.	Where do you live ?		6
6.	Can you speak English ?		5
7.	Then and now		5
	TOTAL		40

V. UNITĂȚI TEMATICE

Units and Subjects	Strategies didactice/ Logistic Sources	Individual Work
Unit 1. Hello everybody !		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>am/is/are</p> <p>1. What's your name?</p> <p>2. I'm from Moldova</p> <p>3. He's a doctor from Chisinau</p> <p>4. Long forms</p> <p>5. Short forms</p> <p>Possessive adjectives</p> <p>6. my and your</p> <p>7. his and her</p> <p>Vocabulary and pronunciation</p> <p>8. Countries and nationalities</p> <p>9. Where's the stress? 7</p> <p>a or an?</p> <p>10. What's this in English?</p> <p>11. An American car</p> <p>Check it</p> <p>12. Right or wrong?</p> <p>13..Numbers 1-20</p>	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	<p>Exercises</p>

14. How many?		
Unit 2. Meeting people!		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Questions and negatives</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Question words 2. Making questions 3. Questions about you 4. Making negatives 5. Short answers 6. Short forms 7. Long forms <p>Possessive 's</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Possessive 's or is? <p>Vocabulary</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. A family tree 10. Your family 11. Adjectives and nouns <p>Plural nouns</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Spelling of plural nouns <p>Numbers and prices</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. 1-100 14. How much? 	<p>Course book, Auxiliary sources,</p> <p>projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	Exercises
Unit 3. The world of work		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Present Simple</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What does he/she do? 2. Spelling of the third person singular 3. Daily routines <p>Questions and negatives</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Question words 5. Questions about Rupert 6. does, is, or has? 7. Yes/No questions 8. Making negatives <p>Vocabulary revision</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Verbs and nouns that go together 10. Word groups 	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	Exercises

<p>11. What time is it? Writing 12. Using pronouns in a text 13. Natural writing</p>		
Unit 4. Take it easy !		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>Present Simple 1. They work in a hotel 2. We want to go on holiday 3. Short answers 4. <i>am/is/are, do/does</i> 5. Making negatives Adverbs of frequency 6. Position of adverbs 7. Questions about you Prepositions of time 8. <i>in, on, at</i> Vocabulary 9. Opposite verbs Writing 10 .A letter to a pen friend</p>	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	<p>Exercises</p>
Unit 5. Where do you live ?		
<p><i>Ore practice</i></p> <p><i>there is/are, some/ any —</i> prepositions 1 .Describing a room 2. Questions and answers 3 .A cottage near the sea 4. Short answers <i>this/that/these/those</i> 5. <i>this or that?</i> 6 .<i>these or those?</i> 7. <i>this/these, it/they</i> 8 .<i>that/those, it/they</i></p> <p>Vocabulary 9 .Rooms and activities Writing</p>	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop</p>	<p>Exercises</p>

10. Linking words — <i>and, so, but, because</i> 11 .Describing where you <i>live</i>	Smartboard Grammar books, Work book	Exercises
Unit 6. Can you speak English ?		
<i>Ore practice</i> can/can't 1. What can they do? 2. What can you do? was/were 3. Present or past? 4.How much was it before? 5. Questions and short answers could/couldn't 6. When I was three, I could ... Vocabulary 7. Words that go together 8. Prepositions Writing 9. Formal letters 1	Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book	Exercises
Unit 7. Then and now		

<p><i>Ore practice</i></p> <p>Past Simple 1</p> <p>1 .Regular verbs</p> <p>2 .<i>Yes/No</i> questions and short answers</p> <p>3 .<i>had/did, was/were</i></p> <p>4. Irregular verbs</p> <p>5. Negatives and positives</p> <p>6. Making questions</p> <p>Present Simple and Past Simple</p> <p>7. A biography</p> <p>Vocabulary</p> <p>8. Parts of speech</p> <p>Prepositions</p> <p>9. <i>about, after, for</i></p> <p>Writing</p> <p>10. Describing a holiday</p>	<p>Course book, Auxiliary sources, projector laptop Smartboard Grammar books, Work Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book book</p>	<p>Exercises</p> <p>Exercises</p>
--	---	-----------------------------------

VI. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul activităților orelor practice;
- realizarea activităților individuale și de grup;
- traducerea textelor;
- susținerea testărilor obligatorii;

B. Evaluarea finală se va efectua sun formă de examen la finele semstrului prin susținerea unei testări în formă scrisă.

VI. BIBLIOGRAFIE

- 1. Liz and John Soars-New Headway Elementary Student's Book*
- 2. Liz and John Soars-New Headway Elementary Workbook Book*
- 3. Elaine Walker and Steve Ellsworth Grammar Practice*
- 4. Round – up 1 Virginia Evans*

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.11
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

la disciplina

LIMBA ENGLEZĂ

nivel avansat

(candidați la funcții de judecător și procuror)

AUTOR:
Umit OZ,
Formator INJ

AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Acest curriculum este destinat persoanelor care urmează cursul de formare inițială în cadrul Institutului Național al Justiției și este calculat pentru 40 de ore.

Obiectivul cursului este destinat perfectării și dezvoltării limbii engleze pe viitorii procurori și judecători. Curriculumul prevede antrenarea audienților de a discuta și de a fi antrenați în diferite situații de comunicare în limba engleză atât cu cetățenii străini vorbitori de limba engleză, vorbitori profesioniști (judecători, procurori, avocați ș.a.), utilizând un vocabular de specialitate în limba engleză. Activitatea practică se va baza pe lucrul cu diferite texte, exerciții de traducere și de gramatică.

Cunoștințele acumulate vor servi la îmbogățirea vocabularului juridic în limba engleză cât și la o mai bună capacitate de comunicare într-o limba străină.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Limba Engleză” audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată întreține o discuție cu alți specialiști din domeniul juridic străini;
- Să poată comunica în scris și să formuleze răspunsuri la documentele originale în limba engleză;
- Să își perfecțeze vocabularul juridic în limba engleză pe diferite compartimente: penal, civil, muncii, contravențional;
- Să poată aplica în procesul de comunicare structurile gramaticale studiate;
- Să posede echivalentele termenilor juridici în engleză și să poată discuta pe teme de specialitate în limba engleză;
- Să poată distinge diferențele și asemănările dintre diferite sisteme juridice și să poată să le relateze în limba engleză;
- Să posede un vocabular bogat în limba străină pentru comunicarea curentă.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei „Limba Engleză” audientul va fi capabil să:

- folosească vocabularul acumulat în dependență de domeniul de specialitate;
- definească structurile gramaticale caracteristice limbii engleze;
- argumenteze soluțiile pentru diferite situații;
- traducă texte de specialitate aplicând vocabularul studiat;
- dialogheze pe marginea temelor de conversație.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator Umit OZ	Semestrul	Total, ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea finală
-----------------------	------------------	-----------	------------	----------	--------------	------------------

Limba Engleză (avansat)	Umit OZ	I	40	0	40	Examen
-------------------------	---------	---	----	---	----	--------

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

N	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	The world of work		12
2.	Just imagine!		13
3.	Relationships		15
	TOTAL		40

V. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategies/ Resources	Individual work
Tema 7. The world of work		
<p><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Grammar: present perfect versusu past simple, Present perfect passive Phrasal verbs: literal or idiomatic meaning, seperable or inseperable(turn or ,turn it on) Everyday English: On the phone Dream jobs-three people describing their jobs Speaking:Discussion-what is in the news today? Roleplay –interviewing someone about their dream job Listening: the busy life of a retired man Writing: a letter of application 	Smartboard, course book, power point presentations, workbook, grammar books	Exercises
Unit 8. Just imagine!		

<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grammar: conditionals-first conditional,second conditional,time clauses 2. Vocabulary: base and strong adjectives,modifying adverbs 3. Everyday English: making suggestions- 'lets go shopping' , 'why don't you ask your parents' 4. Reading : 'who wants to be a millionaire' 5. Discussion : 'what would you do with 5 mil.pounds?' 'what charities would you support?' 6. Listening: song-' who wants to be a millionaire?' 'Three charities –who they are and what they do?' 7. Writing: a narrative(2) 	<p>Smartboard, course book, power point presentations, workbook, grammar books</p>	<p>Exercises</p>
Unit 9: Relationships		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grammar: Modal verbs 2: probability, must, could,might,can't Must have,could have,might have,cant have 2. Vocabulary: character adjectives(reliable,sociable,easygoing) 3. Everyday English: agreeing , disagreeing(So,do I!,Neither do I!) 4. Reading : Family matters –Two points of view on a family relationship 5. Speaking: who is who in the family ? Quiz- what type of person are you? Discussion-what size is the perfect family? 6 Listening: Brothers and sisters-two people talk about their families 7.Writing: a description 	<p>Smartboard, course book, power point presentations, workbook, grammar books</p>	<p>. Exercises</p>

VI. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin :

- participarea audiențelor în cadrul activităților orelor practice;
- realizarea activităților individuale și de grup;
- traducerea textelor și articolelor de specialitate;
- susținerea testărilor obligatorii la finalul a 2 teme studiate.

B. Evaluarea finală se va efectua sub formă de examen la finele semestrului prin susținerea unei testări în formă scrisă și prezentarea verbală a unui referat.

VII. BIBLIOGRAFIE

1. *Liz and John Soars-New Headway Student's Book*
2. *Liz and John Soars-New Headway Workbook Book*
3. *Stuart Redman-English Vocabulary in Use*
4. *Raymond Murphy with Roann Altman-Grammar in Use*

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.11
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.8/2 din 15.10.2019*

CURRICULUM

la disciplina

LIMBA ENGLEZĂ

nivel intermediar

(candidați la funcții de judecător și procuror)

AUTOR:
Umit OZ,
Formator INJ

AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2019

I. PRELIMINARII

Acest curriculum este destinat persoanelor care urmează cursul de formare profesională în cadrul Institutului Național al Justiției și este calculat pentru 40 de ore.

Obiectivul cursului este de a aprofunda cunoștințele de limba engleză de nivel începător, făcând un pas spre un nivel superior de utilizare a acestei limbi în situații diverse. Cursul se axează pe principalele competențe ale studiului unei limbi străine: citire, gramatică, comunicare, ascultare, vorbire. În acest curs se prezintă un vocabular mai bogat, noțiuni gramaticale mai detaliat explicate, exerciții mai diversificate, fluență în comunicare. Gratie folosirii diverselor modalități de prezentare a informațiilor și diversificării tehnicilor de învățare, dar și datorită indicațiilor referitoare la studiu se vor face progrese.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată conversa în diferite situații;
- Să scrie corect și coerent propozițiile formulate în limba engleză cu o dificultate medie;
- Să citească corect și să înțeleagă perfect textul din limba engleză din punct de vedere semantic și gramatical;
- Să asculte și să înțeleagă mesajul vorbitorului de limbă engleză fără a întâmpina probleme de gramatică și vocabular și să rezume corect textul ascultat;
- Să poată întreține un discurs oral;
- Să posede un vocabular corespunzător nivelului studiat

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- Comunice cu îmbunătățirea accentului și fluenței dialogului în limba engleză;
- Scrie corect și coerent propozițiile formulate;
- Citească corect texte în limba engleză;
- Utilizeze vocabularul cu expresii și sintagme de specialitate;
- Dezvolte redactarea documentelor în limba engleză;
- Traducă texte de specialitate aplicând vocabularul studiat;
- Dialogheze pe marginea temelor de conversație.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea finală
Limba Engleză (intermediar)	Umit OZ	I	40	0	40	Examen

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Number of hours	Number of practice
1.	It's a wonderful world	0	12
2.	Get happy!	0	13
3.	Telling tales	0	15
	TOTAL	0	40

V. UNITĂȚI TEMATICE

Units and Subjects	Strategies didactice/ Logistic Sources	Individual Work
Unit 1. It's a wonderful world!		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grammar: Auxiliary verbs, naming the tenses questions and answers 2. Vocabulary: parts of speech and meaning, spelling and pronunciation, word formation, words that go together 3. Listening; My wonders-three generations give their ideas about the wonders of the modern world. 4. Everyday English : Social expressions (never mind, take care!, you must be joking!) 5. Reading: wonders of the modern world-amazing technological and scientific achievements 6. Speaking: information gap- a UN Goodwill Ambassador Discussion-what is the most important invention? 7. Writing: Correcting mistakes-finding and correcting language mistakes in an informal letter 	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	<p>Exercises</p>
Unit 2. Get happy!		

<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Grammar: Present tenses-pr.simple,pr. Cont.,simple or cont.? present passive 2. Vocabulary: sport and leisure 3. Everyday english: numbers and dates-money,fractions,percentages,dates,phone numbers 4. Reading: the clown doctor- a woman describes the job she loves 5. Discussion: what makes people happy? 6. Listening: Sports-three people talk about their free time activities 7. Writing: Letters and emails</p>	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	<p>Exercises</p>
Unit 3. Telling tales		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Grammar: Past tenses-Past simple and continuous past simple and past perfect,past passive 2. Vocabulary: Art and literature; painter,poet, collocations,read a poem 3. Reading: The painter and the writer,the lives of Pablo Picasso and E. Hemingway 4. Listening: Books and films- people talk about their favourite books and films 5. Everyday English: Giving opinions,(what did you think of play?) 6. Speaking: information gap-An amazing thing happened! Describing a boo or a film you like 7. Writing: A narrative (1)</p>	<p>Course book, Auxiliary sources, projector, laptop Smartboard Grammar books, Work book</p>	<p>Exercises</p>

VI. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin :

- participarea audiențelor în cadrul activităților orelor practice;
- realizarea activităților individuale și de grup;
- traducerea textelor și aticlelor de specialitate;
- susținerea testărilor obligatorii la finalul a 2 teme studiate.

B. Evaluarea finală se va efectua sun formă de examen la finele semestrului prin susținerea unei testări în formă scrisă.

VI. BIBLIOGRAFIE

- 1. Liz and John Soars-New Headway Student's Book*
- 2. Liz and John Soars-New Headway Workbook Book*
- 3. Stuart Redman-English Vocabulary in Use*
- 4. Raymond Murphy with Roann Altman-Grammar in Use*